

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Факультету дизайну
(повна назва факультету/інституту)
кафедра мистецтва та дизайну костюма
(повна назва випускової кафедри)

УДК 7.012:687

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

здобувача освіти першого (бакалаврського) рівня

**на тему: Розробка колекції жіночого одягу на основі еkleктичного
поєднання модних тенденцій 1960-х та 1990-х років**

Виконала: здобувачка освіти групи БДо1-19
спеціальності 022 Дизайн
освітньої програми Дизайн одягу
Світлана КУРОЧКА

Науковий керівник
к.т.н. Галина КОКОРИНА

Рецензент д. мист., проф. Наталія ЧУПРИНА

Київ 2023

АНОТАЦІЯ

Куручка С.А. Розробка колекції жіночого одягу на основі еkleктичного поєднання модних тенденцій 1960-х та 1990-х років – Рукопис.

Кваліфікаційна робота здобувача освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 022 Дизайн – Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2023 рік.

У кваліфікаційній роботі надані результати аналізу стилістичних напрямків 1960-х та 1990-х років та їх впливу на сучасну моду. Проаналізовані відповідні творчі джерела, наукові дослідження в сфері дизайну одягу, актуальні тенденції в моді останніх сезонів. Досліджено поняття «еклектика» в контексті актуальних проблем сучасного дизайну та обґрунтовані підходи для розробки еkleктичної колекції сучасного жіночого одягу. Отримані результати дозволили розробити колекцію в системі гардероб з використанням таких дизайнерських засобів як стилізація та еkleктика. Встановлено, що аналогічні підходи успішно реалізують сучасні дизайнери світового рівня. Виявлено, що окремі варіанти конструктивних та декоративних рішень недалекого минулого органічно трансформуються в сучасний модний образ. Розроблено рекомендації щодо оптимального конфекціонування та технології виготовлення колекції жіночого одягу для певного сегменту сучасного споживчого ринку.

Ключові слова: *дизайн одягу, еkleктика, стилізація, мода 1960-х рр., мода 1990-х рр.*

ANNOTATION

S.A. Kurochka Development of a collection of women's clothing based on an eclectic mix of fashion trends of the 1960s and 1990s - Manuscript.

Qualifying work of a student of the first (bachelor) level in the specialty 022 Design - Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, 2023.

The thesis presents the results of the analysis of stylistic trends of the 1960s and 1990s and their influence on modern fashion. Relevant creative sources, scientific research in the field of clothing design, current fashion trends of recent seasons are analyzed. The concept of "eclectic" in the context of current problems of modern clothing design and reasonable approaches to the development of an eclectic collection of modern women's clothing are studied. The obtained results made it possible to develop a collection in the wardrobe system using such design tools as stylization and eclecticism. It has been established that similar approaches are successfully implemented by modern world-class designers. It was found that certain variants of constructive and decorative solutions of the recent past are organically transformed into a modern fashionable image. Recommendations have been developed for the optimal assembly and production technology of a collection of women's clothing for a certain segment of the modern consumer market.

Key words: *fashion design, eclecticism, stylization, fashion of the 1960s, fashion of the 1990s.*

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. АНАЛІТИЧНИЙ	11
1.1. Аналіз досліджень з питань історії моди другої половини ХХ століття	11
1.2. Аналіз основних тенденцій та факторів впливу на моду 1960-х та 1990-х рр.	14
1.2.1. Соціально-історичні передумови розвитку дизайну одягу	14
1.2.2. Взаємовплив модних тенденцій на публічного життя	19
1.2.3. Актуалізація еkleктики як художнього засобу в дизайні одягу	22
1.2.4. Знакові події в світі моди	24
1.2.5. Вплив кіноіндустрії та музики на актуальні модні тенденції	26
1.2.6. Порівняльний аналіз жіночого та чоловічого ідеалів краси в 1960-ті та 1990-ті рр.	28
1.3. Аналіз сучасних модних тенденцій в контексті теми дослідження	30
1.4. Дослідження інновацій в фешн-індустрії	31
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ 2 ПРОЄКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ	33
2.1. Визначення типу та образу споживача	33
2.2. Призначення колекції	36
2.3. Трансформація творчого джерела в модель-образ	37
2.4. Композиційна побудова та формоутворення колекції	39
2.5. Характеристика блоків колекції та їх асортиментного складу	43
2.6. Розробка сценарного образу творчої колекції	49
Висновки до розділу 2	50
РОЗДІЛ 3 КОНСТРУКТОРСЬКИЙ	51
3.1. Вибір моделей для проєктування	51
3.2. Вибір матеріалів для виготовлення моделей колекції	57
3.3. Вибір способу розробки об'ємно-просторової форми моделей	63

колекції	
3.4. Розробка конструкції моделей колекції	69
Висновки до розділу 3	71
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73
ДОДАТКИ	77

ВСТУП

Актуальність дослідження. Еклектика є одним з домінуючих явищ в процесі формування сучасних модних тенденцій. За допомогою принципів еkleктизму створюються різноманітні та непередбачувані образи. Сьогодні практика комбінування двох і більше стилів проникає в систему розробки одягу серійного виробництва, розширюючи можливості потенційного споживача створювати власний гардероб. Еклектична мода характеризується вільним і творчим підходом до створення нового дизайну, коли власник черпає натхнення з різноманітних джерел і поєднує традиційні елементи з новими та цікавими засобами. Слід розрізнати «еклектизм» як засіб дизайну і «стиль еклектика» як актуальний сучасний тренд. Якщо еkleктизм має багатий історичний досвід і являється універсальним методом в дизайні, то еклектика як стиль – це локальне явище, прив'язане до моди останніх сезонів і має свої певні ознаки. Останнім часом цей стиль стає все більш популярним, оскільки все більше людей сприймають його як можливість виразити свою індивідуальність. Цьому сприяють нові можливості соціальних медіа, які надали людям доступ до ширшого спектру модного натхнення і полегшило їм пошук і включення еkleктичних стилів для створення власного модного образу. Еkleктичний стиль також узгоджується зі зростаючою тенденцією сталого розвитку та екологічності в моді. Повторно використовуючи, перепрофільовуючи, змішуючи та поєднуючи предмети з власних гардеробів, вінтажних і секонд-хенд магазинів, люди можуть створювати стійкі та екологічні вбрання. Крім того, еkleктичний стиль може бути доступнішим за інші модні тенденції, оскільки людей заохочують комбінувати та поєднувати речі, які вони вже мають.

Мета дослідження полягає у визначенні принципів та засобів розробки образно-проектних рішень в дизайні сучасного одягу на основі еkleктичного поєднання переважаючих стилістичних течій в моді 1960-х та 1990-х років.

Для досягнення означеної мети в дослідженні були поставлені наступні **завдання:**

- проаналізувати основні тенденції та фактори впливу на моду 1960-х та 1990-х рр;
- обґрунтувати актуалізацію еkleктики як художнього засобу в сучасному дизайні одягу;
- визначити вихідні дані для розробки колекції жіночого одягу в системі гардероб;
- розробити ескізи колекції та обґрунтувати її композиційну побудову та засоби формоутворення;
- розробити конструкції окремих моделей колекції та обґрунтувати вибір способу розробки їх об'ємно-просторової форми.

Об'єктом дослідження є процес удосконалення дизайн-проектування сучасного жіночого одягу.

Предметом дослідження є методи еkleктичного поєднання різномірної стилістики в процесі проектування сучасного одягу на прикладі адаптації модних трендів 1960-х та 1990-х років до потреб сучасного дизайну.

Методи дослідження. В процесі роботи були використані загальноприйняті та спеціальні методи наукового дослідження. Історичний аналіз, порівняльно-типологічний та описовий методи дозволили систематизувати великий обсяг візуальної та текстової інформації щодо костюма другої половини ХХ століття. Методи моніторингу були спрямовані на виявлення сучасних актуальних модних тенденцій та особливостей запитів вітчизняного споживача. Метод контент-аналізу допоміг осмислити зміст текстових масивів з питань історії та теорії костюмного дизайну, а також текстів, які презентують сучасні модні напрями. Структурний і морфологічний аналіз форми костюма надав можливість удосконалити художню виразність розробленої в даній роботі колекції молодіжного одягу.

Наукова новизна результатів дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні можливостей поєднати сучасні модні тенденції з елементами костюмного дизайну другої половини ХХ століття. В свою чергу, поєднання стилістики 1960-х і 1990-х між собою дає унікальну можливість вивчити

принцип еkleктики в дії. Аналізуючи способи, якими можуть бути поєднані та інтегровані стилістичні особливості двох різних історичних періодів, дослідники можуть отримати уявлення про основні принципи та міркування, що стоять за еkleктичним мисленням. Результати таких досліджень сприяють розширенню розуміння того, як еkleктика може бути застосована в сучасному дизайні одягу.

Практичне значення одержаних результатів. За результатами дослідження була розроблена колекція моделей жіночого одягу, яка дає можливість продемонструвати на практиці застосування еkleптичного підходу в сучасному дизайні костюма. Такий підхід дозволяє створювати образи і форми, які є водночас новими і позачасовими, а використання еkleптичного підходу дозволяє грати з різними текстурами, принтами, кольорами та кроєм, що надає колекції особливої креативності.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження були оприлюднені тези доповіді в збірнику Матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну» («Мода та спорт: в пошуках нової конструкції жіночності»). Колекція була представлена на Паризькому конкурсі, проведеному за ініціативою Української асоціації дизайнерів (травень 2023 р.), де отримала призове місце, та на XXIII Міжнародному конкурсу молодих дизайнерів «Печерські каштани» (червень 2023 р.).

Структура і обсяг роботи. Дипломна бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел (40 найменування). Загальний обсяг бакалаврської роботи складає 76 сторінок комп'ютерного тексту.

РОЗДІЛ 1

АНАЛІТИЧНИЙ

В даному розділі надано розгорнуту характеристику специфіки костюмного дизайну 1960-х та 1990-х років. З метою забезпечення об'єктивної, актуальної та достовірної інформації для підтримки аргументів та розвитку теми роботи було виконано огляд наукових джерел. На першому етапі роботи було також проведено аналіз сучасних тенденцій моди, але в контексті можливостей їх поєднання з означеним вище творчим джерелом. Зазначено ключові модні впливи на формування модного образу, від культових фігур того часу до популярних субкультурних рухів. Виявлено суттєві зміни, що відбулися в модній індустрії за цей період, а також встановлено вплив історичних, соціальних та культурних факторів на формування моди.

1.1. Аналіз досліджень з питань історії моди другої половини ХХ століття

Вплив двадцятого століття на прогрес у всьому світі був безповоротним і призвів до створення нових видів текстилю, які в свою чергу вплинули на розвиток нових інновацій у галузі моди, появу нових тенденцій та творчих рішень. Важливим етапом даного дослідження є вивчення еволюції моди, що включає аналіз змін у моді та стилях протягом минулих століть. Цей етап є важливим в процесі дослідження, оскільки дозволяє виявити тенденції та зміни, які відбулися в історії моди.

На сьогоднішній день існує багато літературних джерел, які дозволяють осмислити суть основних подій. Нижче розглянемо деякі з них. Книга Олени Шевнюк «Історія костюма» містить інформацію про зміну моди та стилів в різні епохи, що надає розуміння спільних та відмінних рис стилістики. Також ознайомлено з впливом культури та соціальних змін на моду в ХХ столітті. Ця інформація допомагає знайти спільні риси стилів 1960х та 1990х, такі як яскраві кольори та експерименти з формами та текстурами.

Крім того, книга містить численні ілюстрації та фотографії, які демонструють зміну стилів та моделей одягу протягом історії. Ці ілюстрації є помічними в пошуку конкретних прикладів одягу та стилістики з 1960х та 1990х, які можна поєднати. Загалом, книга Олени Шевнюк допомагає розібратися з історією та еволюцією моди [17].

Наступне важливе для нас джерело – це книга «Le Système de la mode» (Система моди), написана французьким критиком, теоретиком семіотики Роланом Бартом – є основоположною працею в галузі культурології та семіотики, яка досліджує культурні та соціальні значення моди. Барт аналізує моду як систему знаків, досліджуючи те, як одяг передає та створює значення. Він досліджує різні елементи моди, включаючи стиль, тенденцію та індустрію моди, а також те, як вони взаємодіють, створюючи систему позначення. Книга поділена на дві основні частини [19]. У першій частині розглядається система моди в цілому, розглядається, як мода структурована, як вона розвивається, а також роль індустрії моди у створенні та просуванні трендів. Друга частина – це серія есе, які глибше заглиблюються в конкретні аспекти моди, такі як функція одягу в суспільстві, використання одягу для вираження ідентичності та зв'язок між модою та мистецтвом. Підхід Барта до моди є високотеоретичним, він спирається на семіотику, лінгвістику та психоаналіз для аналізу складних значень і функцій моди в суспільстві. Однак він також дуже доступний, оскільки Барт використовує низку прикладів і анекдотів, щоб проілюструвати свої думки та зробити свої ідеї більш пов'язаними.

Аналіз моди за допомогою семіотичного підходу, якого використовує Ролан Барт, дозволяє розглядати моду як систему знаків, яка відображає соціокультурні та ідентичність формуючі фактори. Вивчаючи модні тенденції 1960-х і 1990-х років, можна проаналізувати, як вони виникли та як відображали зміни в суспільстві, включаючи ставлення до статі, раси та класу. Аналізуючи стилістичні характеристики моди цих епох, можна зрозуміти, які фактори та ідеї формували модні тенденції. Теоретична база Барта допомагає

розкрити зв'язок між модою та культурою загалом, дозволяючи з'ясувати, як мода передає значення та створює ідентичність.

Книга Шарлотти Сілінг – «Мода: століття дизайнера 1900-1999», яка досліджує роль модельєрів у формуванні індустрії моди протягом 20 століття. Книга є всебічним оглядом модного дизайну з 1900 по 1999 роки, дослідженням ключових дизайнерів, тенденції та інновації, які формували моду протягом століття. Сілінг надає хронологічний огляд дизайну одягу, висвітлюючи внесок ключових дизайнерів, таких як Коко Шанель, Крістіан Діор та Ів Сен-Лоран, а також інших дизайнерів і модних рухів. Вона також досліджує соціальні, культурні та технологічні зміни, які впливали на моду протягом століття, такі як вплив Другої світової війни, зростання молодіжної культури та поява нових матеріалів і методів виробництва [33]. Загалом, «Мода: Століття дизайнера 1900-1999» містить вичерпний огляд дизайну одягу протягом століття. Досліджуючи ключових дизайнерів, тенденції та інновації, які сформували моду, книга надає цінну інформацію про поєднання стилістичних тенденцій 1960-х і 1990-х років та їх вплив на сучасну моду.

Під час дослідження та аналізу 1960-х важливою темою є творчість П'єра Кардена, що вніс досить багато інновацій в модну індустрію. В дослідженні особистості дизайнера допомагає його офіційний веб-сайт, це наймовірно корисний ресурс для збору інформації про його життя, кар'єру та поточну діяльність магазинів. Зміст веб-сайту П'єра Кардена містить велику кількість інформації про його магазини, колекції та діяльність, а також детальний розділ біографії, який охоплює його життя від народження до останніх його днів [8]. Розділ біографії, зокрема, містить вичерпний огляд життя та кар'єри Кардена, включаючи важливі дати та події, які можуть бути корисними під час дослідження чи написання про його внесок у індустрію моди.

Стаття «Що таке курортні та круїзні колекції та чому вони такі прибуткові?» Ніколаса Лі, опублікована на Highsnobiety, забезпечує інформативне та захоплююче дослідження ролі курортних, круїзних колекцій

в індустрії моди [32]. Стаття починається з представлення цих типів колекцій та їх історії, перш ніж зануритися в те, чому вони такі важливі для дизайнерів і споживачів. Автор стверджує, що курортні, круїзні та пре-колекції важливі, оскільки вони створюють місток між основними модними сезонами, пропонуючи дизайнерам можливість експериментувати з новими ідеями та трендами без тиску головних показів. Це дозволяє дизайнерам ризикувати та бути більш креативними, що, у свою чергу, може призвести до більш інноваційної та захоплюючої моди. З розвитком соціальних медіа та електронної комерції споживачі модного одягу більше, ніж будь-коли раніше, пов'язані та залучені до індустрії, а курорти, круїзи та попередні колекції дають їм можливість відкрити для себе нові бренди та тенденції за межами основної модних тижнів. Одна з сильних сторін статті полягає в тому, що в ній представлено історичний погляд на курортних, круїзних та попередніх колекцій, простежуючи їх походження до середини 20-го століття, коли вони в основному продавалися заможним клієнтам, які подорожували в теплий клімат взимку. Аргументи автора добре підтверджені прикладами та цитатами експертів галузі, а стаття надає переконливі докази того, чому ці колекції важливі як для дизайнерів, так і для споживачів.

На завершення огляду літературних джерел підкреслимо, що всі згадані вище праці не містять практичних рекомендацій щодо розробки сучасного дизайну на основі еkleктичного поєднання стилів та художніх засобів, характерних для різних історичних епох. В зв'язку з цим нижче ми надаємо власний аналіз особливосте дизайну одягу 1960-х та 1990-х років.

1.2. Аналіз основних тенденцій та факторів впливу на моду 1960-х та 1990-х рр.

1.2.1. Соціально-історичні передумови розвитку дизайну одягу

Стилістика 60-х та 90-х років минулого століття стала важливим джерелом для розробки колекції. Ці дві десятиліття мають різні характеристики та естетику, але обидва періоди відіграли важливу роль в

історії моди та стилістики. Стилістика 60-х років характеризується яскравими кольорами, геометричними принтами, короткими сукнями-трапеціями та міні-спідницями [30]. В цей період відбувся злам з традиційними стереотипами, і мода стала більш демократичною та експериментальною. Стилістика 90-х років характеризується гранж-естетикою, одягом у стилі "унісекс", більш стриманими кольорами та використанням тканин, таких як джинси та шкіра [22]. Цей період відображає більш розкутість та свободу в моді, а також відкритість до різних стилів та напрямків.

Обидва періоди мають значний вплив на сучасну моду та стилістику, їх елементи з часом з'являються у нових дизайнах та колекціях. Таким чином, стилістика 60-х та 90-х років є важливим творчим джерелом для розробки концепції та подальшої колекції.

На розвиток модного дизайну в 1960-х роках вплинули різні соціально-історичні фактори, зокрема, наступні:

- економічний бум після Другої світової війни, який призвів до зростання споживацтва та витрат на моду;
- культурні та соціальні зміни того часу, зокрема Рух за громадянські права та Рух за визволення жінок, які кинули виклик традиційним гендерним ролям і надихнули на нові стилі [19].
- розвиток нових технологій у текстилі та виробництві, що дозволило запровадити нові матеріали та методи виробництва в індустрії моди.
- поява нових дизайнерських талантів, таких як Мері Куант (рис. А.1), яка популяризувала міні-спідницю, та Ів Сен-Лоран (рис. А.2), який представив концепцію моди прет-а-порте [17].

Усі ці фактори разом створили унікальний і впливовий момент в історії моди, відзначений духом творчості, експериментів і бунту проти традиційних норм одягу. Також вагомою ознакою революційного десятиліття стає зміна контингенту споживаючого предметів модної індустрії. А саме: *виросло ціле покоління молодих людей, які не знали тягара воєнних років, які не бажали*

миритися зі здоровим глуздом буржуазної моралі, які не приймали подвійні стандарти традиційного суспільства. Вони повстали проти авторитету батьків, держави, церкви [23]. У результаті післявоєнного "бебі-буму" відсоток молоді значно зріс, і основними споживачами індустрії моди стали саме тінейджери, які з викликом прагли свободи від традиційної моралі, шукали нових цінностей і вимагали задоволення від життя [22].

У 1960-ті роки. почали виходити спеціалізовані журнали для тінейджерів та молоді: у Британії «petticoat» (рис. А.3) (Мав підзаголовок «Нова молода жінка») і «Нопеу». Журнал, як і більшість інших під час і після цього періоду, пропонував читачам поради щодо кохання, сексу, здорового харчування, догляду за зачіскою та макіяжем. Petticoat відрізнявся від інших журналів подібного роду тим, що виходив щотижня. Він був тоншим, ніж більшість інших у своїй категорії, з глянцевиими сторінками та дешевшим відчуттям у стилі супермаркету [40].

Бурхливий розвиток молодіжної культури був пов'язаний з демографічними причинами (подорослішало покоління "бебі-бу") та акселерацією. Акселерація призвела до скорочення дитинства, а терміни навчання, що подовжилися, відсунули початок дорослого життя: виник проміжний період, особливий стан — молодіжний вік. Після війни у зв'язку з науково-технічним прогресом підвищилися вимоги до освітнього рівня тих, хто бере участь у виробництві [30]. Багато молодих людей відчували, що старше покоління не вирішує важливих проблем дня, і вони прагнули кинути виклик та створити більш справедливе суспільство. Крім того, доступність нових форм розваг і спілкування, таких як рок-н-рол і телебачення, дозволила молодим людям об'єднатися і сформувати контркультуру, яка відкидає основні цінності.

І хоча 1960-ті закінчилися тиранією вседозволеності, сексуальної розпусти, фемінізму, сектантства, наркотиків і тероризму, батьки прийняли цей культ, наслідуючи в усьому тих, хто здійснив наругу над смислами їх

існування. У результаті запропонована молодими бунтарська культура завоювала ринок і почала приносити прибутки [17].

На противагу розвиток модного дизайну в 1990-х вплинуло такі соціально-історичних факторів, зокрема:

1. Зростання популярної культури та вплив знаменитостей і музикантів, які задають тон тенденціям моди та стилю.
2. Зростаючий вплив технологій, включаючи широке використання комп'ютерів, розвиток цифрових медіа та розвиток Інтернету, що змінило спосіб виробництва, продажу та споживання моди [17].
3. Культурні та соціальні зміни того часу, зокрема зростання різноманітності та глобалізація суспільства, що призвело до більш інклюзивного та еkleктичного підходу до моди [7].
4. Поява нових дизайнерів і будинків моди, таких як Alexander McQueen, Maison Margiela, John Galliano (рис. А.4), які кинули виклик традиційним уявленням про красу та розсунули межі модного дизайну [33].

Ці фактори створили унікальний момент в історії моди, який характеризується поєднанням комерційності та експериментів, а також відзначається різноманітністю стилів і святкуванням індивідуальності.

Економічні, політичні та соціальні потрясіння кінця 20-го століття глибоко вплинули на моду. Надмірності та екстравагантність вісімдесятих поступилися місцем новій епосі економії та стриманості, оскільки люди стали більше турбуватися про практичність та екологічну відповідальність [10]. Мінімалістичний стиль, який з'явився в моді, відобразив цю зміну цінностей, наголошуючи на чистих лініях, нейтральних кольорах і простому функціональному дизайні. Покоління нового десятиліття почало відкидати зарозумілий снобізм, відмовлятися від стресового навантаження маленької кар'єри на користь насолоди життям, творчих професій і креативного іміджу. Його вибором став стиль бейсік (американський термін для визначення буденного костюма): класичний блейзер, тонкий светр з коміром гольф, вузька спідниця, традиційного крою брюки або джинси, мінімум прикрас, декору та

макіяжу. Бейсік було покладено в основу провідної тенденції дев'яностих - мінімалізму з його принципом "менше значить більше" (less is more) [17].

Мінімалістична тенденція в моді була ще більше підкреслена популярністю «еко-моди», яка виникла як відповідь на зростаючі екологічні проблеми. Еко-мода характеризувалася використанням екологічно чистих матеріалів, таких як органічна бавовна та перероблені волокна, а також акцентом на екологічно чистих виробничих процесах [34].

Шик мінімалізму проявлявся у дорогих матеріалах, які гарантували комфорт і свободу рухів, оскільки були гігієнічними, теплоактивними, дихаючими, антистресовими та не потребували прання й прасування.

Такі матеріали несли в собі дух високих технологій, оскільки й мікрОВОлокно, й застібки-липучки (велькро), і кевлар, і гортекс, і тактел були винайдені в рамках космічних програм (рис. А.7) [17, с. 334].

Окрім впливу економічних та екологічних проблем, політичні та соціальні питання також впливали на моду в цей час. Війни в колишній Югославії, загроза тероризму та поширення таких захворювань, як СНІД і наркоманія, створили відчуття невпевненості та страху, що відбилося на моді [14]. Дизайнери відповіли на ці побоювання, створивши одяг, який був практичним, зручним і легким у носінні, з акцентом на функціональність, а не на моду.

Дедалі частіше говорили про те, що сама ідея моди «вийшла з моди», всю працю її ставало виявити загальні тенденції сезонної моди, які б були наочно присутніми в масовій моді. Різноманітність стилів та образів стало майже безмежним, але при цьому одяг вулиці має мало спільного з моделями на подіумах [26].

У висновку огляду десятиліття можна сказати, що кінець епохи «достатку та егоїзму» ознаменував переломний момент в індустрії моди. Виклики та невизначеність кінця 20 століття призвели до переходу від вседозволеності та екстравагантності вісімдесятих до більш мінімалістичного, екологічного та практичного підходу до дизайну. Цей новий підхід до моди

був відображенням мінливих цінностей, пріоритетів і проблем світу, що швидко розвивається [24]. Вплив економічних, політичних і соціальних потрясінь кінця 20-го століття на моду продовжує бути предметом вивчення та обговорення, оскільки індустрія моди продовжує адаптуватися до мінливих потреб і вимог динамічного та складного світу.

Антиглобалісти стали супротивниками глобалізації наприкінці 1990-х років. Дизайн XXI століття має розв'язувати нові завдання, що виникають у змінюючомуся світі. Посилення гуманітарної ролі дизайну може бути обговорене, оскільки він впливає на спосіб життя, формує потреби людини та сприяє поширенню екологічних цінностей [24].

1.2.2. Взаємовплив модних тенденцій на публічного життя

У 1960-х мода вплинула на суспільство. Дизайнери стали сміливішими та інноваційними, відходячи від консервативного стилю 1950-х. Молодіжна культура та рух за громадянські права підкреслили нонконформізм та індивідуалізм у моді. Міні-спідниці, брюки-дзвони, психоделічні візерунки та етнічні принти були основними тенденціями. Ці зміни вплинули на стиль життя та самовираження.

У результаті запропонована молодими бунтарська культура завоювала ринок і почала приносити прибутки. Не в останню чергу цьому сприяла пропаганда образу шістнадцятилітньої стрункої та невагомої (45 кг) манекенниці Твігі (в перекладі "тонка гілочка") [17, с. 316]. Твіггі, (рис. А.б)чье справжнє ім'я Леслі Лоусон, була британською моделлю та актрисою, яка прославилася в середині 1960-х років. Вона була відома своєю хлоп'ячою фігурою та коротким волоссям, яке було відходом від пишних фігур і довгих пасом, популярних у той час. Її унікальний зовнішній вигляд у поєднанні із заразливою енергією та свіжим підходом до моди миттєво зробив її іконою та лідером молодіжного модного руху 60-х. Твіггі також була однією з перших моделей, яка зробила перехід від моделі до успішної кар'єри в індустрії розваг,

з кар'єрою, яка охопила кілька десятиліть і включала акторську майстерність, спів і телеведучу.

Новий образ був доступний більшості жінок завдяки міні спідницям і макіяжу у світлих тонах. Стиль, запропонований М. Квант, отримав ще одну назву — «стиль Лоліти» [30, С 133]. Вплив Твіггі на моду та популярну культуру було широко задокументовано та обговорено в книгах, статтях та на виставках, присвячених історії моди та популярної культури.

У 1960-х рух моди та хіпі сильно вплинули на одяг. Моди мали чіткі лінії, яскраві кольори та прості візерунки. Жінки носили міні-спідниці, чоботи гоу-гоу, безрукавки, а чоловіки - приталені костюми, сорочки та приталені штани. Рух хіпі відрізнявся невимушеним стилем зі штанами-дзвіночками, жилетами з бахромою, сорочками з краватками та кафтанами. Важливими були великі сонцезахисні окуляри та капелюхи з широкими полями. Ці модні тенденції відображали контркультурні цінності хіпі - відмову від традицій та акцент на мир, любов та свободу.

Знаменитості в музичній, кіно та телеіндустрії активно сприймали ці модні тенденції, що значно вплинуло на формування моди 1960-х років і визначило культурний ландшафт того періоду [25]. Особливу роль в цьому відіграла дружина американського президента Жаклін Кеннеді (рис. А.8). Її стиль одягу став символом прийняття молодіжних цінностей сильними особистостями світу. Вона майстерно використовувала легко впізнавані елементи свого гардеробу, такі як плаття-футляри, відкриті вирізи, маленькі коміри, банти або великі гудзики, вузькі брюки, смугасті футболки, великі окуляри [31]. Її усмішка та відкрите обличчя передавали дух молодіжного лаконічного графічного стилю.

У 1990-х роках мода відіграла значну роль у формуванні суспільного іміджу зірок, особливо у сфері популярної музики та розваг. Тут мова піде про усім відомі образи, які вкорінились в моді як культові. А в головах мільйонів людей як ті образи, які вони завжди пам'ятають, не зважаючи чи слідкували за

певними знаменитостями. Десятиліття характеризувалося рядом яскравих модних тенденцій, які мали великий вплив на стиль знаменитостей.

У 1990-х роках, однією з найвпізнаваніших модних тенденцій був стиль "гранж" (рис. А.9), який походив від музичної сцени Сієтла. Він включав у себе елементи, такі як фланелеві сорочки, рвані джинси та бойові черевики. Курт Кобейн з Nirvana (рис. А.10) був одним з відомих музикантів, які прийняли цей стиль, і він сильно вплинув на модні вибори як знаменитостей, так і громадськості. Дизайнери, такі як Мартін Маржела, Дольче і Габбана, Марк Джейкобс і Ганна Сьюї, також представили колекції, відображаючи стиль "гранж" (рис. А.11). Проте, з часом він поступово втратив свою популярність і замінився екологічними та етнічними стилями [30, С 224]. Проте, у 2000-х роках він повернувся під новою назвою "хіпі-шик", набираючи нові оберти та розвиток.

Окрім цих тенденцій, у 1990-х відбулося *відродження ретро-моди з упором на вінтажні стилі 1970-х та 1980-х років* [17]. Це знайшло своє відображення у модному виборі багатьох знаменитостей, включаючи культову стрижку «Рейчел», яку популяризувала Дженніфер Еністон у телешоу «Друзі» (рис. А.12).

Загалом, 1990-ті були десятиліттям значних змін і експериментів у моді, і модний вибір знаменитостей відіграв важливу роль у формуванні популярних тенденцій і визначенні культурного ландшафту того часу.

1.2.3. Актуалізація еkleктики як художнього засобу в дизайні одягу

Популярність еkleктичних технік у різних галузях, таких як архітектура, дизайн і мистецтво, відродилася в 1960-х роках. У цей період концепція еkleктики набула популярності як реакція на жорсткі ідеології та рухи, які домінували в попередні десятиліття [19]. В архітектурі, наприклад, відродження історичних стилів і включення елементів різних культур і періодів розглядалося як спосіб звільнитися від суворого функціоналізму

модернізму [36, С. 25]. Подібним чином у світі мистецтва змішування різних стилів і засобів стало характерною рисою еkleктичного духу того часу.

Загалом 1960-ті роки були періодом великої творчості та експериментів у моді, що заклало основу для подальшого розвитку еkleктичних стилів у наступні десятиліття [10, с 21]. Мода 1960-х була відома - пончо, мокасини, любовні намиста, знаки миру, намиста з медальйонами, пояси з ланцюжками, тканини з друком у горошок і довгі рукави-бульбашки. І чоловіки, і жінки носили потерті джинси з дзвоном, сорочки з краватками, робочі сорочки, сандалі Ісуса та пов'язки [37, С. 150]. Багато речей з перелічених могли бути використані в сміливому поєднанні одного образу «середньостатистичного хіпі».

Так, розвиток еkleктичних прийомів в одязі також тривав й у 1990-х роках. Десятиліття характеризувалося комбінованим підходом до моди, де елементи різних стилів, епох і культур поєднувалися, щоб створити унікальний і персоналізований образ [7]. Розквіт вуличного одягу, хіп-хопу та гранжу мав значний вплив на моду в цей період, і їхні відповідні стилі часто поєднувалися в еkleктичні способи. Крім того, зростання вінтажної та ретро-моди, а також відродження традиційних ремісничих технік також сприяли популярності еkleктичних стилів у 1990-х роках [33].

Вплив еkleктичного стилю все ще можна побачити в сучасній моді сьогодні. Популярність еkleктичних прийомів в одязі в 1990-х роках справила значний вплив на індустрію моди та сучасну культуру. Еkleктичний стиль кинув виклик традиційним нормам моди та заохочував до самовираження та творчості [33]. Це допускало поєднання різних елементів, таких як висока і низька мода, вінтаж і сучасний стилі, а також включення культурних і субкультурних впливів. Це мало демократизуючий вплив на моду, зробивши її більш доступною та інклюзивною. Крім того, це заохочувало експериментувати з особистим стилем і допускало більшу різноманітність стилів.

Сьогодні це все ще популярна тенденція в моді, оскільки людям подобається змішувати та поєднувати різні речі, щоб створити образ, який відображає їхню індивідуальність. Це може включати змішування високої та низької моди, вінтажних і сучасних виробів, а також включення елементів різних культурних стилів [29]. Багато модельєрів також включають еkleктичні елементи у свої колекції, створюючи речі, які поєднують різні стилі та естетику. Крім того, з розвитком онлайн-шопінгу та доступом до широкого асортименту одягу людям стає легше, ніж будь-коли, підбирати свій еkleктичний гардероб.

В другій половині XX століття, на межі XX - XXI століть і особливо сьогодні еkleктизм активно проникає в систему розробки одягу масового виробництва, розширюючи можливості проектування предметів одягу як продуктів індустрії моди [25]. Аналіз принципів і засобів еkleктизму як домінуючого явища у формуванні модних тенденцій в сучасній моді дає можливість усвідомити, що за допомогою застосування цих підходів в дизайні костюма можливо створити унікальний образ і виявити власну індивідуальність.

1.2.4. Знакові події в світі моди

На моду 1960-х років значно вплинула ціла низка видатних дизайнерів. Мері Квант, відома як «Королева міні», популяризувала міні-спідницю та допомогла розпочати революцію молодіжної моди 1960-х років. Культурне явище під назвою *Swinging London* (рис. А.13) виникла в 1955 році, але досягло свого апогею на початку-середині 1960-х років. Це було явище, яке зосереджувалося на молоді, висвітлюючи музику та моду. Це принесло світу *The Beatles* (рис. А.14) і міні-спідницю, *Twiggy* (рис. А.6) [39]. Міні-спідниці та міні-сукні були прийняті паризькими дизайнерами, оскільки Квант та її сучасники продовжували набувати популярності. Разом з міні-спідницею

прийшло повне захоплення грайливим, інноваційним використанням нових матеріалів і фокусом на науковому прогресі.

Андре Курреж був провідною фігурою в модному русі, відомий своїм футуристичним дизайном і використанням нових тканин [17, с 146-148]. Він найбільш відомий тим, що запровадив стиль «Космічна ера» в 1960-х роках, який характеризувався геометричними формами, сміливими кольорами та футуристичними матеріалами. Цей стиль був відходом від традиційної, жіночої моди того часу та проклав шлях для рухів мод і мінімалізму. Інноваційні розробки Courreges (рис. А.15), які поєднували технології та моду, вплинули на багатьох дизайнерів і мали тривалий вплив на індустрію моди.

П'єр Карден був відомий своїми авангардними моделями, зокрема культовою «сукнею-міхуром» [14, с 152-153]. Він був одним із перших дизайнерів, які принесли футуристичні стилі космічної ери у світ моди [14, с 146-148]. Окрім свого внеску в розвиток моди готового одягу та ліцензування, П'єр Карден також був відомий своїм використанням технологій у дизайні одягу. Він був одним із перших дизайнерів, які використовували комп'ютерну техніку дизайну для створення своїх колекцій, а також був піонером у використанні штучних матеріалів, таких як ПВХ та інші синтетичні тканини у своїх дизайнах (рис. А.16). Він розсунув межі традиційної моди та був лідером у розробці нового, футуристичного стилю, який був відходом від більш традиційних, жіночих стилів того часу [8].

Таким чином, П'єр Карден зробив значний внесок в історію моди завдяки своїм авангардним дизайнам, використанню технологій і синтетичних матеріалів, а також інноваційним бізнес-стратегіям. Він залишається впливовою фігурою в індустрії моди, і його спадщина продовжує надихати дизайнерів і ентузіастів моди в усьому світі. Якщо Курреж, Карден, Рабанн отримали визнання як авангардисти у моді, то Сен-Лоран вже тоді був визнаний генієм моди ХХ ст. Будинок моди "Ів Сен-Лоран" став провідним будинком "від кутюр", символом французької моди і зберігав це положення протягом майже чверті століття. Ш. Селінг у своїй книзі про історію моди ХХ

ст. написала про нього: «І все-таки найсучаснішим з усіх модельєрів був Ів Сен-Лоран, незважаючи на те, що жінки в його одязі аж ніяк не були схожими на космонавтів [30, с 144].

Ів Сен-Лоран: Ів Сен-Лоран був одним із найвпливовіших дизайнерів 1960-х років, відомий своїми сміливими сучасними дизайнами та своєю роллю в розвитку руху за визволення жінок [14, с 149]. Одним із головних внесків Сен-Лорана в історію моди стало створення ним жіночого смокінга, відомого як «Le Smoking», який кинув виклик традиційним гендерним нормам і проклав шлях до більш андрогінної моди [36]. Він також був відомий своїм використанням сильних, сміливих кольорів і характерними мотивами «поп-арту», які включали елементи образотворчого мистецтва та популярної культури в його проекти.

Ці дизайнери допомогли сформувати моду 1960-х років і залишили тривалий вплив на світ моди. Якщо в шостому десятилітті знакові події були наслідком дій дизайнерів, то у 1990-ті роки молодих та інноваційних дизайнерів стало так багато, що знакові події відбувались переважно як відповідь на певні події. Нижче наведено найбільш знакові події 1990-х років.

1. Зростання «героїнового шику» суперечлива тенденція, яка характеризується худими моделями в темному та розпатланому одязі, натхненна наркоманами [14].

2. Поява гранжевої моди. Стиль, що характеризується картатими сорочками, рваними джинсами та великим трикотажем, популяризованим такими музикантами, як Курт Кобейн [10].

3. Епоха «супермоделей» у 1990-х роках з'явилися такі топ-моделі, як Сінді Кроуфорд, Клаудія Шиффер, Наомі Кемпбелл і Лінда Євангеліста (рис. А.17).

4. Популярність мінімалізму: прості, чисті лінії та нейтральні кольори домінували в моді 1990-х років. А також зростання спортивного одягу як моди, такі бренди, як Nike, Adidas і Puma, стали популярними завдяки своєму модному спортивному одягу. Популярність мінімалізму і

спортивного одягу у високій моді очолили такі дизайнери, як Кельвін Кляйн і Донна Каран (рис. А.18) [40].

5. Поява співпраці дизайнерів - такі бренди, як Chanel, Versace і Moschino, співпрацювали з іншими брендами, щоб створювати унікальні колекції високого класу [24].

6. Відродження вінтажної моди, саме ретро-стилі 1920-х – 1970-х років стали популярними в 1990-х роках. Введення «маленької чорної сукні» в основну моду, популяризували такі дизайнери, як Chanel і Givenchy.

7. Запуск Tommy Hilfiger, який популяризував преппі, всеамериканську моду [40]. Постійне зростання ринку дизайнерської джинсової тканини з такими брендами, як Levi's, Wrangler і Tommy Hilfiger, які стають основними продуктами моди.

Ці події допомогли сформувати модний ландшафт 1990-х і продовжують впливати на модні тенденції сьогодні.

1.2.5. Вплив кіноіндустрії та музики на актуальні модні тенденції

Мода і кіно щільно взаємодіють і йдуть пліч-о-пліч практично з самого початку існування кіноіндустрії. Рівно з того моменту, як вперше актриса з'явилася на екрані в гарній сукні, а перша глядачка захотіла це саме плаття придбати, можна говорити про вплив кінематографа на моду. «Те, що носять у кіно сьогодні, ви носитимете завтра» - так промовляла Ельза Скіапареллі, вона була італійським модельєром і бізнес-леді, яка працювала в Парижі між двома світовими війнами. Її пам'ятають своїми дизайнами, натхненними сюрреалізмом, її співпрацею з такими художниками, як Сальвадор Далі, та її інноваційним використанням матеріалів і технік, таких як її знаменитий «шокуючий рожевий» [37]. Сміливий і творчий дизайн Скіапареллі допоміг їй стати головною фігурою в моді 20-го століття (рис. А.19). Найчастіше моду кінематографа створюють нікому не відомі художники і модельєри. Тому випадок з Ельзою Скіапареллі стало винятком із правил. На початку 60-х років стало більше практичних в роботі дизайнерів, які внесли свій вклад в моду, а

саме: Ніно Черутти («Бонні і Клайд», «Красуня», «Основний інстинкт») та Джорджіо Армани (рис. А.20) [36] [37].

У кіноіндустрії 1960-х років виникла французька Нова хвиля, що змінила традиційні методи створення фільмів. Цей рух призвів до з'яви соціально свідомих і політично насичених фільмів, таких як "Випускник" і "Easy Rider". Культові образи з фільмів, таких як "Сніданок у Тіффані" та "Мері Поппінс", також сильно вплинули на моду (рис. А.21).

У музичній індустрії 1960-х років відбулося британське вторгнення з такими групами, як The Beatles, The Rolling Stones і The Who. Вони швидко здобули популярність як в США, так і у всьому світі, змінюючи музичні уподобання того часу [26]. Також відбувся розквіт контркультурного руху, який вплинув на текстівку та стилі багатьох музикантів.

Кіноіндустрія 1990-х років сильно вплинула на модні тенденції. Фільми того періоду стали джерелом натхнення для моди, пропонуючи сміливі та еkleктичні образи. "Clueless" популяризував гольфи (рис. А.22), картаті спідниці та яскраві аксесуари, а "Матриця" презентувала стиль кіберпанку зі сонцезахисними окулярами та шкіряними куртками (рис. А.23). Знаменитості, такі як Шер Горвіц у "Неосвічених" (рис. А.24) і Сара Джессіка Паркер у "Сексі і місто" (рис. А.25), встановлювали модні тенденції своїми неповторними образами [32]. Це призвело до популярності дизайнерського одягу та співпраці між кіно та модними брендами. Актори й актриси стали законодавцями моди, а їхній стиль був уважно стежений та наслідуваний. Усі ці фактори зробили кіноіндустрію важливим фактором формування модних тенденцій 1990-х років.

Якщо раніше дизайнери хотіли, щоб їх бренд промайнув в хроніці: новини кіно моди, то зараз вони вважають за краще, щоб американські зірки з'являлися в їх творіннях на червоних доріжках, всесвітніх фестивалях і на врученнях премій і Оскарів. Таким чином, будь-який дизайнер в мить, знайде популярність і стане відомий серед іншого більшості зірок світової естради.

1.2.6. Порівняльний аналіз жіночого та чоловічого ідеалів краси в 1960-ті та 1990-ті рр.

У 1960-х ідеал жіночої краси втілювала фігура «пісочний годинник» з тонкою талією, повними стегнами і грудьми. Такі жінки, як Мерилін Монро та Елізабет Тейлор, вважалися втіленням краси та сексуальності. Їх образи активно рекламувалися в ЗМІ та в кіно, і багато жінок прагнули бути схожими на них. Також у 1960-х роках одними з найвідоміших красунь і ікон моди були Одрі Хепберн, Твіггі, Мерилін Монро, Жаклін Кеннеді Онассіс, Софі Лорен і Джейн Фонда [1].

З іншого боку, чоловічі ідеали краси в 1960-х роках були більш жорсткими, з акцентом на сильній, спортивній статури. Актори та кінозірки, такі як Марлон Брандо та Шон Коннері, вважалися втіленням мужності та сексуальної привабливості. Варто зазначити, що як у 1960-х, так і в 1990-х роках ідеали краси зазнавали сильного впливу масової культури та ЗМІ [38]. Журнали, реклама та фільми допомогли сформувати стандарти краси того часу та образи, до яких прагнули люди. Однак також важливо зазначити, що ці ідеали були обмеженими та вузькими, і що вони виключали багатьох людей на основі таких факторів, як раса, етнічна приналежність, тип статури та гендерна ідентичність.

У 1990-х роках ідеал жіночої краси змінився на більш андрогінний вигляд, зосередившись на струнких підтягнутих тілах. Такі супермоделі, як: Сінді Кроуфорд і Наомі Кемпбелл, Лінда Євангеліста, Клаудія Шиффер, Крісті Терлінгтон і Тайра Бенкс - мали спортивне та підтягнуте тіло, були популярними та дуже впливовими [29]. Ці жінки-ікони краси допомогли інтерпретувати та задати тенденції того часу в моді та красі. Вони часто з'являлися на обкладинках журналів і були відомі своїм характерним зовнішнім виглядом, якому наслідували жінки в усьому світі. Ці моделі допомогли популяризувати певні стилі моди та краси, наприклад гламур, натхненний супермоделями, їхній вплив продовжує відчуватися й сьогодні.

В 1990-ті роки зростало визнання ширшого діапазону типів фігури, а жінки з пишною формою, такі як Дженніфер Лопес і Тайра Бенкс, також вважалися красивими. Загалом, і в 1960-х, і в 1990-х роках відбулися зміни в ідеалах краси, але обидва десятиліття все ще були обмежені вузькими, соціально сформованими стандартами, які виключали багатьох людей. Важливо продовжувати кидати виклик і розширювати ці вузькі стандарти краси, щоб сприяти більшій різноманітності та включеності в наше розуміння краси.

Підсумовуючи вищесказане, можна зазначити, що ідеали краси для жінок і чоловіків суттєво змінилися між 1960-ми та 1990-ми роками. Жінки стали спортивнішими, чоловіки - мужнішими. Зміни в ідеалах відображають ширші культурні тенденції, зокрема зростання альтернативної музики, спорту та фітнесу, а також популярність спортивного стилю.

1.3. Аналіз сучасних модних тенденцій в контексті теми дослідження

Цитування в моді - це художній прийом, який полягає у використанні елементів одягу, аксесуарів або стилів з минулих епох у сучасних колекціях. Цитування може бути повним або частковим, дослівним або творчим, залежно від мети та контексту дизайнера. Цитування в моді є одним із способів створення нових модних образів на основі історичної спадщини та культурної різноманітності. У сучасній моді часто спостерігається цитування 1960-х та 1990-х років, які мали значний вплив на розвиток моди в ХХ столітті. Також популярним є еkleктичний підхід, який передбачає комбінування різних стилей, епох, культур та матеріалів у одному образ [5], [4].

В ході дослідження та аналізу були виявлені приклади модних колекцій, які проявляють еkleктичний підхід, зокрема використовуючи цитати з моди 1960-х і 1990-х років, а саме: Gucci від Алессандро Мікеле, який поєднує елементи ретро з сучасними тенденціями та культурними посиланням. Miu Miu від Міуччі Прада, яка поєднує вінтажні силуети з грайливими принтами

та аксесуарами. Marc Jacobs від Marc Jacobs, який повертається до стилю гранж 1990-х із сучасним відтінком і відтінком гламуру [17]. Згідно з отриманими результатами аналізу, однією з провідних модних тенденцій 2021-2022 років є використання прозорих тканин, таких як шифон, органза або мереживо, що створюють ефектні та жіночні образи. Прозорі тканини, як шифон, органза або мереживо, створюють ефектні та жіночні образи [27]. Прозорий одяг можна носити з боді, бюстгальтерами або топами під ними, або ж комбінувати з не прозорими речами для контрасту (рис. А.26). Актуальними також є вирізи на сукнях. Вирізи на сукнях додають сексуальності та динаміки силуету. Вирізи можуть бути розташовані на грудях, талії, спині або боках [28]. Вирізи на сукнях пасують для різних типів фігури та стилів (рис. А.27). Характерним підходом є використання бюстгальтерів замість кроп-топів. Бюстгальтери замість кроп-топів - це сміливий та модний вибір для літа [26]. Бюстгальтери можна носити з високою талією, піджаками, кардиганами або сорочками (рис. А.28). Бюстгальтери замість кроп-топів підкреслюють груди та талію [3].

1.4. Дослідження інновацій в фешн-індустрії

На сьогоднішній день інноваційні технології не стоять на місці. Так само, як в 1960-х та 1990-х модна індустрія здебільшого є реакцією на події світу та рухається паралельно новинам. Таким чином створилась інновація фотохромних тканин.

Фотохромна тканина - це особливий матеріал, який здатний змінювати свою колірну гаму під впливом ультрафіолетового (УФ) випромінювання. Коли фотохромна тканина знаходиться на сонці, її молекули реагують на УФ-промені та переходять в стан, що призводить до зміни кольору матеріалу [11]. Наприклад, тканина може змінюватись з прозорого або світлого кольору до темного або на зворотний бік, залежно від специфікацій матеріалу. Після виходу з-під прямого сонячного проміння фотохромна тканина зазвичай

повертається до свого початкового кольору. Фотохромні тканини можуть використовуватись у різних сферах, включаючи одяг, сонцезахисні окуляри, вікна та інші вироби. Перші відомості про фотохромні тканини починаються з 1960-х років. У цей період було досягнуто значного прогресу у розробці та виробництві матеріалів, які змінюють колір під впливом УФ-променів. Уперше фотохромну тканину комерційно випустили у 1970-х роках. З того часу технологія розвивалась, і сьогодні фотохромні тканини використовуються в різних галузях, включаючи моду, окуляри та інше [11].

Одні з найпопулярніших прикладів використання фотохромних тканин є кросівки таких як “Nike” а саме моделі «Air Force 1 Low LX UV Reactive DA8301-100» (рис. А.29). Також від бренду “Adidas” колаборації з популярним мультфільмом «Південним парком», а саме окрема модель «Campus 80S South Park TOWELIE» в яких фотохромний елемент у вигляді очей, що під час потрапляння УТ-променів змінюють колір з білих на червоні (рис. А.30).

Та також резонансним прикладом стало відео популярної американської «фешн-блогери» Izzy Roori, відео з виходом на вулицю у сукні інноваційного бренду rh5, орієнтованого на сталість. Відео стало вірусним набрало понад 40 мільйонів переглядів на особистих сторінках блогери (рис. А.31). На відео дівчина вирішила показати як працює «магія сукні», а саме в приміщенні та в тіні сукня білого кольору - під час потрапляння сонячних променів сукня змінюється на рожевий колір.

Висновки до розділу 1

В розділі представлено результати аналізу модних тенденцій з 1960-х по 1990-ті роки, розкрито сутність змін, що відбулися в модній індустрії протягом цього періоду. Виконано огляд візуальних та текстових джерел, включаючи такі, які характеризують соціально-історичні передумови розвитку дизайну одягу, взаємовплив модних тенденцій та публічного життя, знакові події кіноіндустрії та музичної індустрії. Розкрито важливі елементи еволюції моди другої половини ХХ століття, виконано огляд творчості провідних дизайнерів

цього періоду, їхню здатність до інновацій та впровадження новаторських підходів.

Проаналізовані сучасні модні тенденції в контексті теми дослідження, розглянуто можливості використання еkleктичних підходів та інновацій в фешн-індустрії для створення нових колекцій сучасного одягу.

РОЗДІЛ 2

ПРОЄКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ

Мета другого розділу полягає в аналізі споживчого сегмента, типу та структури колекції модного одягу. У рамках цього розділу було проведено дизайнерський аналіз форми та інших художніх засобів створення сучасного одягу в контексті переосмислення модної стилістики 1960-х та 1990-х років. Шляхом аналізу стилю, характерних фактур, кольорової гами, крою та декору, а також систематизації всіх текстових та візуальних матеріалів, була розроблена колекція, що складається з п'яти блоків. У цій колекції була дотримана єдність кольорової гами та оформлення, щоб забезпечити єдиний стиль. В результаті проведеного аналізу та розробки була створена колекція модного одягу, що відповідає вимогам споживчого сегмента, має єдиний стиль та гармонійну структуру.

2.1 Визначення типу та образу споживача

Потенційним споживачем колекції в даній роботі виступає жінка молодих років, у неї в пріоритеті робота, фінансова забезпеченість, створення якісного та необхідного контенту для власного інтернет ресурсу. Її робота має декілька напрямків, але головна мета – «надихати інших». Споживачка створила власний електронний журнал, який відрізняється від сучасного глянцево чинником не роздрукованої версії, а також меншого обсягу рекламних оголошень, аніж провідні глянцево журнали нині. Вона є головним продюсером та редактором журналу, через її узгодження проходять тисячі ілюстрацій, фотографій, статей а також унікального контенту для ведення власних сторінок інстаграму користувачів журналу. Також вона є головним інтерв'юером журналу, вона багато спілкується з популярними людьми та людьми чия думка чи ідея може стати корисною для читача. Її професія запроваджує правила дресс-коду. А саме комфортний одяг, в якому можна працювати за комп'ютером у людному коворкінгу чи вдома на дивані. Роботу

продюсера, редакторки та інтерв'юера водночас означає опрацювання двадцять чотири години на добу. Її гардероб для опрацювання та дослідження матеріалів за комп'ютером складає в собі такі речі як: штани класичного крою, брюки зі стрілками, костюми з льону, джинси спокійних відтінків, сукні пастельних або чорних кольорів, сорочки, реглани та кофтинки, окуляри.

Для роботи з особами, у яких наша потенційна споживачка братиме інтерв'ю передбачається інший варіант: більш яскраві образи задля коректного вигляду на картинці відео, якщо це буде викладатись як відео, а не стаття. Переважає стиль між смарт кежуал та преппі. Картаті принти, анімалістичні принти, на спідницях чи штанах, жилетки з костюму «трійка», об'ємні кардигани, яскраві лонгсвіви, водолазки, сорочки з цікавими комірцями та кроєм. Берети, капелюхи з полями, стрічки заплетені в коси, пов'язані як обручі, пов'язані на шию, комірці з рюшами, мереживом та у вигляді стрічок. Декоративні рукавички, перли, квіти.

Також важливою частиною її життя є жага до спортивного відпочинку на полях для гольфу. В гольф грають переважно в теплі пори року, або в обмеженому просторі взимку. Саме тому для гри необхідний одяг з легких, дихаючих, натуральний тканин. Він немає обмежувати рухи, захищати від сонця допомагають берети, на пів кепки, бандани чи стрічки, також окуляри. Важливим атрибутом є шкіряна рукавичка, що допомагає міцно тримати ключку для гольфу. Низ може бути різноманітний, гольф спокійний вид спорту, тут не потрібно швидко бігти чи спішити, скоріш навпаки переважає витримка та розсудні рухи. Саме тому низ може бути як спідниці, що буду плісировані, нижче колін чи навіть схожі за кроєм на спідниці для гри в теніс. Також можуть бути шорти моделі бермуди, штани, що з вигляду будуть нагадувати класичний прямий крій, посадка також не є пріоритетом. Верх вже як класикою став комірць «Поло».

Її почуття стилю виховані кіно-музичною індустрією її дитинства 1990ті та її батьків, так як вони були наставниками стильових рішень в дитинстві та юності. Вона завжди читала глянці, слідувала за зірками популярних

музичних виконавців та популярних кіно та серіалів. Власне тому ці нав'язані елементи романтизацією 1960 та 1990, а також «зчитуються» в її образах. Одним з результатів цього дослідження було створення візуально-концептуального профілю майбутнього покупця для наступних етапів роботи та визначення цільової аудиторії колекції (табл. 2.1).

Таблиця 2.1.

Матриця ознак групи споживачів

Група ознак	Назва ознаки	Варіанти ознаки
Антропоморфологічні ознаки статури	Вікова група Зріст (Р) Обхват грудей третій (О _{ГШ}) Обхват стегон (О _Б) або обхват талії (О _Т) Повнотна група Тип пропорцій тіла	25-30 років 165-170 Р 80-90 О _{ГШ} 60-70 О _Т 3 Астеноїдний-Торакальний тип
Емоційно-психологічні ознаки особистості	Тип темпераменту Ставлення до моди Уподобання щодо стилю в одязі Уподобання щодо кольорової гама матеріалів	Меланхолік Спостирежливо-активне Еклектичне. Кежуал +Романтичний +Класичний +Преппі Коричневі, Червоні, Білі, Бежеві кольори.
Соціально-демографічні ознаки	Місце проживання Вид діяльності Рівень матеріального забезпечення тощо	Мегаполіс Продюсерка-Журналістка інтернет журналу Вище Середнього

2.2 Призначення колекції

Колекція розробляється в форматі капсульний гардероб. Переважний задум капсульної колекції полягає в створенні гардеробу, який складається з оптимальної кількості одягу, а головна увага зосереджена на декількох ключових предметах, які добре поєднуються між собою. Це сприяє більш ефективному використанню одягу та зменшенню споживання. Розроблена капсульна колекція створена для певного сезону - весна-літо. Безпосередньо містить обмежену кількість предметів, які відповідають погодним умовам обраного сезону. Капсульна колекція містить універсальні предмети одягу, які підходять для різних подій та ситуацій [20]. Це насамперед базові предмети, такі як біла сорочка, спідниця прямого крою, бежеві довгі штани зі стрілками, однотонне поло, речі які можна поєднувати різними способами. Капсульна колекція спроектована з урахуванням практичності та функціональності. Наприклад, спеціальний блок в колекції для спорту або роботи, що включає в себе одяг з високою зносостійкістю та комфортом. Колекція розроблена з огляду на збереження стійкості до нових трендів та можливості зберігати свою актуальність протягом довгого часу. Вона складається з класичних елементів, які не виходять з моди і можуть бути використані у будь-якому сезоні чи році.

В загальному вигляді, призначення капсульної колекції одягу полягає в створенні компактного, універсального і функціонального гардеробу, який пропонує збалансований набір предметів одягу для різних ситуацій, які легко комбінуються між собою. Це дозволяє споживачу ефективніше використовувати свій одяг, зменшувати витрати на покупки та зберігання одягу, а також сприяє стійкості до модних трендів і збереженню екологічності.

Важливим елементом колекції є її потенційна здатність до трансформації, тобто кожна модель містить елементи, які можуть транспортуватись в іншу модель чи навіть блок, або їх просто можна

від'єднати. Такими елементами, наприклад, є деталі на горловині, виготовленні з прошви, знімні коміри, знімні манжети та мереживо, яке прикрашає взуття. Трансформуватися можуть також додаткові декоративні аксесуарні елементи: пояс корсету, баска, рукавички, стрічки, поясні елементи з ланцюжків (вони, в свою чергу, можуть трансформуватись в ланцюжок на шию чи на зап'ясті), головні убори.

2.3 Трансформація творчого джерела в модель-образ

Стилістика десятиліть 1960-х та 1990-х років минулого століття стала основним джерелом натхнення в створенні колекції. Ці дві епохи в музиці, моді та культурі взагалі були періодами революційних змін і яскравого самовираження.

Стилістика 1960-х років принесла з собою характерні риси психоделічної музики, барвистих та витончених образів. Цей період був відомий своїми яскравими кольорами, експериментами з формами та візуальними ефектами, які відображалися в моді, мистецтві, фільмах, культурному просторі загалом. Певною мірою, 1990-ті роки, зі своїм альтернативним роком, гранжем, хіп-хопом та техно, також були часом виразного бунту та самовираження [21]. Але мода 1990-х років відображала не тільки опосередкованість і невимушеність, а й також зміну уявлень про красу та стиль. Гранжевий одяг, кюлоти, косухи та кросівки стали символами цього періоду. Загалом, стилістика 1960-х та 1990-х років надихає на експерименти зі формами, образами, поєднанням текстилю та естетичною складовою загалом.

Для створення нових ідейних рішень було використано елементи з різних стилістичних періодів 1960-х та 1990-х, поєднуючи їх у еkleктичний спосіб (рис. 2.1 – 2.3). Наприклад, в блоці повсякденного одягу є модель, яка має спідницю крою подібного до 1960-х, та верх у вигляді блузки-корсету з знімними елементами. Відмітимо також поєднання жилетів з тенісками, які притаманні трендам 1960-х, з класичними шортами «бермудами» зі стрілками, з спортивним взуттям та панчохами в романтичному стилі.

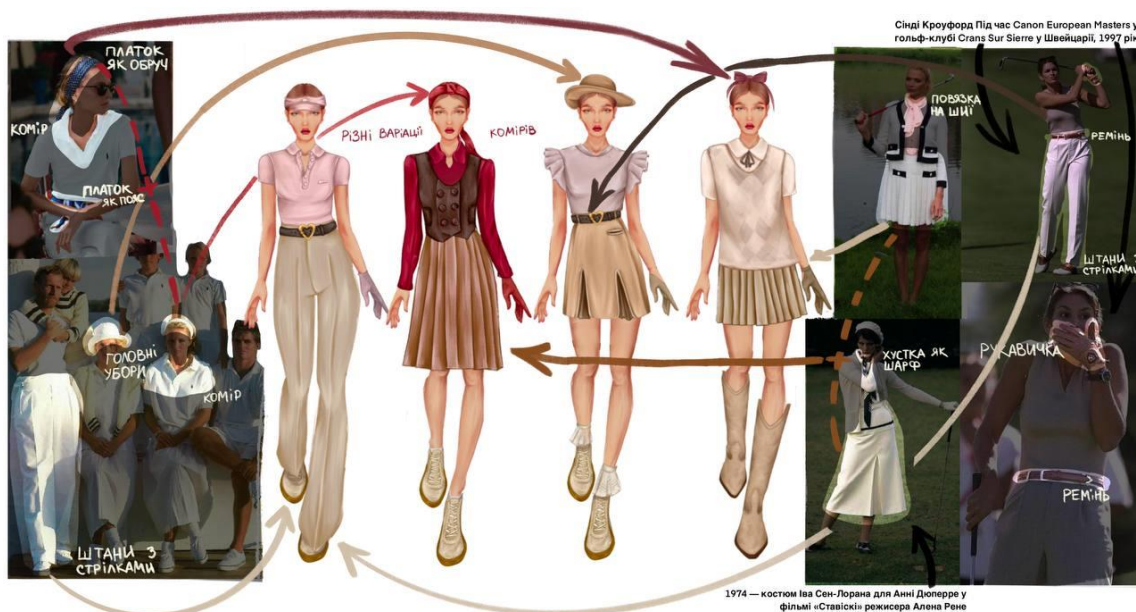

Рис.2.1. Трансформація елементів уніформи для гри в гольф в ескізах авторської колекції

Поєднання стильових напрямків 1960-х та 1990-х років у розробці колекції одягу за принципом еkleктики можна описати як витончений злиття ретро-шарму з виразним стилем. Використано елементи і деталі з обох десятиліть, щоб створити унікальну комбінацію, яка виражає історичну спадщину та сучасний витончений підхід до моди.

Рис.2.2. Трансформація елементів моди 1960-х та 1990-х рр. в ескізах блоку повсякденного одягу

Рис.2.3. Трансформація елементів моди 1960-х та 1990-х рр. в ескізах блоку ділового одягу

Дотримання стильових рис 1960-х років проявляється у використанні яскравих кольорів, принтів, характерних силуетів. З іншого боку, в колекцію включені елементи 1990-х років, такі як гранж, альтернативний рок, хіп-хоп або техно, які втілюються в спортивному стилі, агресивніших кроях і виразній декорації.

Це поєднання стилів дозволяє створити модну колекцію, яка дозволяє підкреслити індивідуальність потенційного споживача. Колекція пропонує унікальні образи, де культурні впливи обох десятиліть поєднуються в гармонійну композицію, створюючи модну історію, яка має власну унікальність і стиль.

2.4. Композиційна побудова та формоутворення колекції

Колекція, яку було розроблено, складається з 33-х ескізів, які організовані в п'ять блоків. Кожен блок має своє призначення, враховує концепцію та стиль колекції. Ця структура дозволяє систематизувати та організувати моделі в колекції, створюючи зручну і логічну композицію для

споживача.

Елементи форми. Під час розробки концепції колекції одягу було активно використано багатоцільові декоративні елементи, а також еkleктичне поєднання стилів. Це дозволило створити унікальні та незвичайні образи, які відрізняються своєю багатогранністю та оригінальністю. Завдяки такому підходу, колекція одягу набула виразності та індивідуальності, привертаючи увагу широкого кола цільової аудиторії.

Найважливішою властивістю модного одягу 1960-х і 1990-х років є їхні відмінні стилістика проте однаково вагомий вплив на модну індустрію. Стилiстика у 1960-х роках переважав модний стиль рок-н-ролу з яскравими кольорами, експериментами зі штучними тканинами та психоделічними принтами. У 1990-ті роки домінував ноншалантний стиль з елементами гранжу, широким використанням деніму та мінімалістичним дизайном. Стосовно силуетів зауважимо, що у 1960-ті роки популярними були короткі спідниці та сукні з акцентом на підкресленні ніг. У 1990-ті роки набули популярності більш вільні силуети, включаючи широкі джинси, піджаки-бомбери та оверсайз речі. Серед впливових факторів на моду 1960-х відмітимо дух молодості, рок-н-рол та культурну революцію. У 1990-ті роки мода знаходилась під впливом поп-культури, масових медіа та вуличної моди. Естетика 1960-х років пропагували яскравість, виразність та індивідуальність. 1990-ті роки були більш спокійними та мінімалістичними, з фокусом на простоті та природному вигляді.

Пропорції. Пропорції – це співвідношення розмірів окремих елементів ансамблю між собою. Щоб розділити образ на складові, потрібен якийсь розмежувач: нижній край виробу, пояс чи ремінь, конструктивні шви, елементи декору. Сучасні дизайнери одягу використовують три види пропорцій: подібні, гармонійні та контрастні. Зважаючи на те, що наша колекція має еkleктичний характер, ми використали всі три варіанти.

Подібна пропорція (співвідношення частин у пропорції 1:1) передбачає наявність однакових за розміром частин ансамблю, які поділяють фігуру

навпіл. Така пропорція викликає відчуття статичності та спокою, часто використовується при виготовленні домашнього та повсякденного одягу. Подібну пропорцію можна створити на базі спідниці, так і на базі штанів або шортів. Важливо, щоб верхня частина візуально дорівнювала нижній. У нашому випадку це моделі 1 з блоку повсякденного одягу, моделі 2 та 6 з блоку ділового одягу, модель 5 з блоку домашнього одягу.

Гармонійні пропорції (1:2, 1:3) - найбільш прийнятні з усіх пропорцій, вони засновані на принципі «золотого перетину», тобто близькі до такого співвідношення, в якому у відрізку, поділеному на дві частини, менша частина так відноситься до більшої так само, як більша відноситься до всього відрізка. Контраст у таких пропорціях є, але він невеликий. Найчастіше гармонійні пропорції використовуються під час пошиття ділового одягу і підходять всім людям. Важливо лише правильно визначити, яка частина буде більшою (верх чи низ), виходячи з статури. У колекції, яка пропонується в даній роботі, гармонійні пропорції присутні в моделях 6 повсякденного блоку, моделі 1 – ділового блоку, моделі 3 домашнього блоку, моделі 6 спортивного блоку.

Найбільш актуальними сьогодні є контрастні пропорції (1:4, 1:5, 1:6 тощо). Контрастні пропорції - це завжди динаміка та виразність, присутність активного початку, тому їх часто використовують у спортивній моді та у вечірній моді [35]. У даній колекції акцент зроблено саме на цьому типі пропорцій, вони присутні в моделях кожного блоку. Однак стосовно конкретного споживача важливо враховувати, що використання контрастних пропорцій в одязі значно змінює уявлення про реальні розміри фігури.

Симетрія і асиметрія. За результатами аналізу, можна сказати, що в моді обох періодів були як асиметричні, так і симетричні тенденції. Наприклад, в 1960-х популярними були асиметричні плаття з одним рукавом або з різною довжиною спідниці [22]. Симетрія ж виявлялася у геометричних візерунках, смугастих принтах, квадратних окулярах та строгих силуетах [21]. Таким чином, мода 1960-х років була різноманітною та експериментальною. У 1990-х роках були з популярних асиметричних елементів одягу були, такі як

толстовки з одним рукавом або плечем, спідниці та сукні з нерівним подолом, жакети та пальта з діагональними блискавками або гудзиками, а також топи та светри зі зміщеними по центру декольте або принтами. У той же час, симетричний одяг також був популярним, наприклад, толстовки з центральною блискавкою або капюшоном, спідниці та сукні прямого або А-силуету, піджаки та пальто зі звичайним коміром або лацканом, та топи та светри з круглими або V-подібними вирізами або геометричним малюнком.

Членування форми. Форма в колекціях одягу завжди підпорядковується задуму дизайнера і його бажаному образу для споживача. Членування форми, а також силуету, відіграють важливу роль у досягненні бажаного результату. Образ моделей, представлених в колекції, має статичний характер. Довгі костюми та членування на лінії талії використовуються для створення враження стрункості у споживача. Таким чином, ритмічне членування форми є ефективним для досягнення поставленої мети. Просте і гармонійне членування не виходить на передній план у композиції. Цей підхід приносить переможний результат, оскільки в центрі композиції колекції знаходиться декоративний елемент.

Об'єм та маси виробу. У процесі створення одягу, враховуючи форму тіла людини, важливе значення мають співвідношення об'єму та маси виробу. Враховуючи форму пісочного годинника, співвідношення об'єму та маси в одязі мають велике значення. Необхідно підкреслити вузьку талію та округлі форми на грудях і стегнах. Комфорт і елегантність в одязі для пісочного годинника є пріоритетом. Застосування форм трапеції або видовженого прямокутника може бути недостатнім для вираження жіночності та грації пісочного годинника. Тому, вироби повинні мати гнучкість і адаптуватися до форм тіла, надаючи підкреслення талії та добре підходячи на грудях і стегнах.

Контраст, нюанс і тотожність в костюмі. Контраст в колекції підкреслюється за допомогою виразних протилежностей у формі, об'ємі та фактурі матеріалу. Нюанс надає дискретних змін у формі, фактурі та елементів одягу. Тотожність виражається через повторення символів, кольорових

варіаціях, елементів у різних варіаціях.

Фактура. Композиційні елементи форми включають конструктивні лінії та різні види обробки, такі як інші матеріали, фурнітура, декоративні елементи та інші. Важливо дотримуватися почуття міри при використанні обробок. Фактура поверхні виробу визначає його зовнішній вигляд і може бути контрастною або нюансною. В колекції використовуються різні фактури, які можуть підкреслити особливості кожної поверхні. Гладкі поверхні надають виробу легкість та пластичність, тоді як об'ємні елементи збільшують його масу. Плісировані та складчасті поверхні також використовуються в колекції. Колекція використовує прийом суміщення традиційних методів обробки з насиченими фактурними ефектами на поверхнях виробів.

Колір. Колір є вагомим засобом в композиції костюма і змінюється швидше, ніж форма або деталі. Колекція включає як хроматичні (забарвлені), так і ахроматичні (незабарвлені) кольори. Ахроматичні кольори включають чорний, білий і відтінки сірого. Колекція має насичену кольорову гаму, де насиченість визначає ступінь наявності чистого пігменту в кольорі, а саме це червоні, бежеві та рожеві кольори. Тон відображає наявність домішок іншого кольору в одному кольорі і використовується для створення контрасту в нових образах.

2.5. Характеристика блоків колекції та їх асортиментного складу

Розроблена та представлена в ескізах колекція – капсульна, також вона спрямована на мас-маркет, отже багато охочих змогли б придбати дизайнерську річ з цієї колекції. Ця колекція має на меті сприяти екологічному споживанню, що означає, що вона розроблена з використанням матеріалів, які мають менший вплив на навколишнє середовище. Декоративні матеріали в цій колекції знімаються та одягаються дуже легко, що робить цю колекцію дуже зручною для повсякденного використання. Це дає можливість створювати різноманітні образи за допомогою декоративних матеріалів. Колекція може мати різні види декоративних елементів, які можна легко зняти з одягу, коли

вони втратили свою привабливість або якщо їх більше не потрібно використати для певної мети в образі. Це дозволяє зберігати одяг на довший термін та зменшувати відходи.

Колекція складається з 5-ти блоків в одній стилістиці, в які входить: повсякденний одяг, діловий одяг, домашній одяг, спортивний одяг та арт-блок (урочистий).

Легкі нарядні плаття актуальні для особливих подій. Деякі з них більш практичні і виконані з дуже простих матеріалів. Міні спідниці з топами та босоніжками будуть доречні для прогулянок містом у жарку погоду. Спідниці максі в комплекті з блузами чи кофтами виглядають святково, але стримано. Це може бути непоганими варіантами для ділових зустрічей. Моделі, які складаються з брюк, джинсів або спідниць в комплекті з легкими замшевими куртками, блузами або чоботами підходять для весняного сезону. Штани з топами – більш літній практичний варіант. Декілька моделей виготовляються з комплекту топа з легкими штанами та накидкою. Це літній варіант для щоденного носіння.

Перший блок колекції, який призначений для повсякденного використання в рутинних справах. Зазначається, що цей блок можна використовувати в роботі за комп'ютером для пошуку матеріалів, перевірки інформації або узгодження статей для журналу. Також зазначається, що цей одяг буде комфортним для звичайних прогулянок. Цей блок колекції призначений для споживача, що проводять багато часу за комп'ютером та взагалом займаються інтелектуальною роботою, де потрібно бути зосередженим і комфортним водночас. Одяг цього блоку має бути практичним та зручним для повсякденного використання (рис. 2.4).

Діловий блок одягу, який розрахований на зйомки інтерв'ю для журналу. Одяг повинен забезпечувати безпеку та комфорт в умовах зйомок, а також бути цікавим та естетичним на знімках. Розглянемо детальніше характеристики цього блоку одягу.

Рис. 2.4. Блок повсякденного одягу

Розрахований на робочі умови, тому його головна функція - забезпечити комфорт та безпеку під час зйомок. Це означає, що він повинен бути легким та зручним, дозволяти вільний рух та не заважати моделі під час зйомок. Крім того, оскільки робота журналіста та інтерв'юера на зйомках вимагає тривалого перебування в одному місці, важливо, щоб одяг не перешкоджав комфортному перебуванню в статичному положенні. Робочий блок одягу містить яскраві декоративні елементи. Це робить образ більш цікавим та естетичним в кадрі, а також дозволяє зробити модель більш помітною та виділяючись на тлі інших елементів кадру (рис. 2.5).

Рис. 2.5. Блок ділового одягу

Блок домашнього одягу, який створений для тих, хто любить проводити час вдома. Такий одяг має бути максимально комфортним та зручним, щоб людина могла насолоджуватися пасивним відпочинком на дивані, спати чи виконувати домашні роботи. Одяг має виражати затишок, комфорт та спокій дому. Це може бути досягнуто за допомогою використання м'яких, приємних на дотик матеріалів, які не створюватимуть дискомфорту при носінні. Також важливо, щоб одяг був відповідним розміру та форми, щоб не обмежувати рухів споживача. Блок домашнього одягу - це одяг, який створений для, цінності особливого затишку та комфорту дому. Він має бути максимально зручним та приємним на дотик, розрахованим на пасивний відпочинок та домашню рутину (рис. 2.6).

Рис. 2.6. Блок домашнього одягу

У спортивному блоку одягу дизайнерські рішення зосередився на створенні комфортного та практичного одягу. В нашому випадку пропонується одяг для конкретного виду активного відпочинку – гри гольф. Одяг розрахований на довгі перебування на полі гольфу та містить в собі елементи, які можуть трансформуватися відповідно до зовнішніх умов та надавати максимальний комфорт під час гри. В блоку спортивного одягу

використовуються високоякісні матеріали, які не перешкоджають рухам та дозволяють тілу вільно дихати під час активного відпочинку. Одяг має простий та стриманий дизайн, що не відволікає увагу від гри та забезпечує оптимальний комфорт гравцям. Елементи спортивного одягу можуть бути легко трансформовані для відповідності зовнішнім умовам. Наприклад, якщо на полі гольфу стало прохолодно, можна додати вітрозахисну куртку. Якщо сонце вже зійшло, то можна надіти легкий светр або кофту. Дизайнер забезпечив, що одяг з блоку спортивного одягу буде не тільки комфортним, але й практичним та функціональним, щоб гравці могли насолоджуватись грою на повну (рис. 2.7).

Рис. 2.7. Блок спортивного одягу

В останньому блоці колекції представлено творчий арт-блок одягу, який має урочисте призначення. Його створено на основі переосмислення та вільного розуміння біоформи, яке було набуто на попередніх курсах [3]. Такий одяг розрахований на урочисті події, світське життя та виходи на публіку (рис. 2.8). Одяг зроблений з розумінням абсолютної творчості та любові до сюрреалізму, який, до речі, був надзвичайно популярним в 1990-ті роки. Тому він містить в собі максимально оригінальні, деколи незручні, але творчі та

неповторні образи, які не кожна публічна особа може на себе приміряти. Це може бути екстравагантний костюм, наряд з незвичайними деталями та аксесуарами або навіть маскарадний костюм.

Оскільки цей блок створений для урочистих подій, то він повинен бути максимально стильним та оригінальним, щоб відобразити творчу індивідуальність власника. Тому дизайнери ставлять увагу на кожну деталь, роблять акцент на незвичайних рішеннях та деталях, щоб створити неповторний образ, який буде виділятися серед інших.

Хоча цей блок може містити незручні речі, важливо забезпечити, щоб він був комфортним для носіння та не заважав рухам. Для цього дизайнери використовують легкі та зручні матеріали, які дозволяють вільно рухатися та відчувати себе комфортно під час важливих подій (рис. 2.9).

Рис.2.8. Трансформація біоформ в ескізах блоку повсякденного одягу

Таким чином, колекція забезпечує споживача повним комплектом гардеробу, який може використовуватись протягом багатьох сезонів і років. Колекція містить різні типи одягу, що відповідають різним потребам користувача. Вона розроблена з урахуванням довговічності, якісних матеріалів та класичних дизайнів [6], що забезпечує її відповідність тривалому використанню.

Рис. 2.9. Блок урочистого одягу

Ця колекція дозволяє споживачеві мати гнучкість і можливість комбінувати різні елементи гардеробу, створюючи різноманітні образи та стилі. Вона забезпечує функціональність і комфорт у будь-яких умовах, включаючи різні події. Завдяки цій колекції споживач може відчувати себе стильною та впевненою, маючи готові рішення для будь-якого випадку. Повний комплектований гардероб забезпечує практичність, естетику та довговічність, дозволяючи економити час та зусилля при виборі і створенні образів.

2.6. Розробка сценарного образу творчої колекції

На завершальному етапі розробки колекції дизайнер відпрацьовує варіанти її презентації на подіумі, а також в процесі фотозйомки. В нашому випадку фотозона повинна мати мінімалістичний інтер'єр, щоб не відволікати фон від самого колективу колекції, найкращий варіант – натура, зелене поле з невеликою висотою трави. Зачіска зібрана в низький хвіст та схована резинка волоссям, дуже помірні локони, які ніжно прикрашають обличчя моделі. Макіяж в рожевих та червоних відтінках, з яскраво вираженими рум'янами на щічках та градієнтним нанесенням макіяжу на вустах. Виражені вії моделі

наділені інтригуючи віями у стилі ляльки, що робить образ унікальним та запам'ятовуючим, та безпосередньо має відсилку та омаж на еkleктику стилістики 1960-х та 1990-х, а саме яскравим прикладом найпопулярнішої шістдесятих манекенниці Твіггі [1].

Перший блок включає повсякденний одяг, націлений на його зручність, тому майже не містить аксесуарних доповнень. Другий - діловий, має на меті привернення уваги, безпосередньо через аксесуари, а саме містить велику кількість стрічок, хусток, рукавичок, головних уборів, біжутерії та неодмінно знімні елементи «трансформери». Домашній одяг з декоративних елементів містить мереживні носки, елемент на нижньому краю шортів у вигляді пір'я та бант-стрічку на волоссі. Спортивний одяг в кожній моделі містить рукавички та головні убори, ремені - де вони необхідні, так само мереживо та стрічки як в минулих блоках. Блок урочистого одягу містить дуже багато аксесуарів від безумовно стрічок до капелюхів різних форм та масштабів.

Висновки до розділу 2

У даному розділі було проведено детальний аналіз проєкту колекції модного одягу, враховуючи різні аспекти та етапи процесу. В першу чергу, було визначено тип та образ споживача, що дало змогу уявити майбутнього користувача колекції та врахувати його потреби та вимоги. Далі, було чітко визначено призначення колекції, її функціональне та естетичне значення. Звернувшись до творчих джерел стилістики 1960-х та 1990-х років, було здійснено трансформацію цих стилів у модель-образ, зберігаючи їх характерні риси та елементи. Визначені особливості композиційної побудови та формоутворення колекції, проаналізовані засоби, які забезпечили єдність стилю та кольорової гами. Колекція була поділена на п'ять блоків, кожен з яких мав свою характеристику та асортиментний склад. Окремо було розроблено сценарний образ творчої колекції, де були враховані особливості кожного блоку та загальна ідея колекції.

РОЗДІЛ 3

КОНСТРУКТОРСЬКИЙ

В даному розділі представлено технологічно-конструкторські аспекти розробки колекції. Головним завданням на цьому етапі роботи є обґрунтування оптимальних методів створення конструкції окремих моделей колекції з урахуванням сучасних актуальних тенденцій в галузі конструювання, моделювання та технології одягу. В розділі представлені технічні рисунки моделей, таблиці вихідних даних, описані основні підходи та методи розробки первинної конструкції та методи моделювання. Окремим блоком представлена інформація, яка пояснює специфіку підбору матеріалів для виконання моделей в матеріалі. Конструкторська частина дипломної роботи надає можливість продемонструвати креативність дизайнерського мислення не тільки на рівні ідеї, но і на раціональному практичному рівні.

3.1. Вибір моделей для проєктування

Вибрано для виготовлення та опису три одиничні вироби з розробленої колекції, а саме: модель блузки-корсету, спідниці та поясу корсету. Модель поясу-корсету вибрана з розділу робочого одягу. Модель блузки-корсету та спідниці належить до розділу повсякденного одягу, але ця сама спідниця зустрічається й у розділі професійного одягу, оскільки колекція складається зі зручних і практичних предметів одягу для різних ситуацій.

Сукня прилеглого силуету на обхваті грудей, талії та має невелике розширення з обхвату стегон. Має вільний нижній край сукні. Має вшивні рукави. Сукня вироблена з червоної тканини атлас-сатин, ця тканина має насичений колір, високу здатність до драпірування, матеріал походить до групи костюмних тканин. Цей матеріал не має сильного блиску, яка придатна переважно атласним тканинам.

У виробу є виточки на пілочці та спинці. Виточки на пілочки є талієві, нагрудна виточка перенесена в талієву. На спинці також талієві виточки.

Спинка з середнім швом, в який вставлена застібка-блискавка довжиною 50 см, від лінії горловини. Виріз горловини стандартного вигляду, без коміру, має звичайне оброблення.

Рукави довгі, вшивні, до лінії зап'ястя. Має звичайне оброблення, але також є знімні декоративні елементи манжетів. Ці манжети є на двох застібках кнопках, що розташовані знизу та зверху манжетів. Манжети висотою п'ять сантиметрів та додаткові п'ять сантиметрів по нижньому краю манжета пришта обробку батистової прошви. Також присутні додаткові декоративні знімні елементи такі як: знімний комір та поділ-прошва на текстильній застібці велкро.

Пояс-корсет виготовлений з матової еко-шкіри та широкої резинки висотою в 14 см. Виріб має декоративний елемент у вигляді затяжки на шнурівці спереду, по дев'ять люверсів з кожного боку, через які проходить стрічка. Форма верхнього зрізу є фігурною, повільно-округлою. З сторін зшивання з резинкою, елемент шкіряної пілочки має ідентичну висоту в 14 см, з сторони поєднання стрічкою має висоту 21 см, має повільну округлу лінію до середини, яка є трохи загостреною вверху. Застібка «липучкою» ззаду дозволяє зручно регулювати посадку корсету, забезпечуючи при цьому ідеальну прилягання до фігури (рис. 3.1 – 3.4.).

Блузка-корсет виглядає як корсетний виріб, проте комфортний як блузка. Блузка прилеглого силуету з вшивними рукавами, довгими до лінії зап'ястя. Нижній край переду виробу фігурної форми, позаду прямий край. Довжина виробу вище лінії талії. Окрім бічних швів є симетричні чотири шви від лінії декольте до лінії талії з правої та лівої сторони на пілочці та спинці, а також два ідентичних шви, на пілочці, від пройми до талії округлої форми. Горловина квадратного вигляду з заокругленими кутами, що закінчується на лінії першого обхвату грудей (I Ог). На лінії горловини нашитий декоративний елемент батистової прошви.

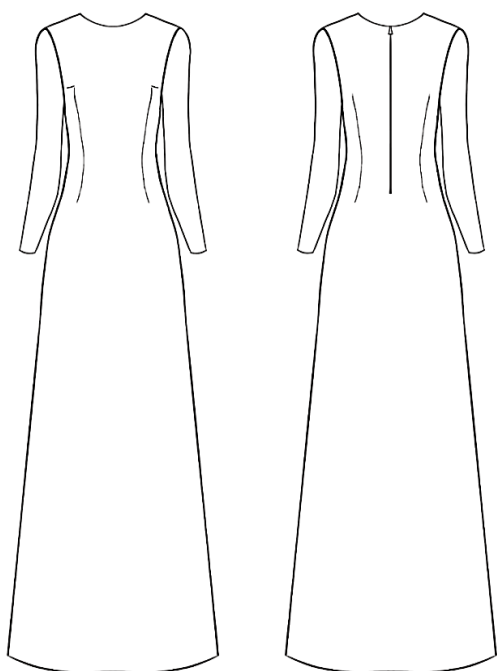

Рис. 3.1. Технічний рисунок сукні.
Вигляд спереду та ззаду

Рис. 3.2. Технічний рисунок
поясу-корсету. Вигляд спереду
та ззаду

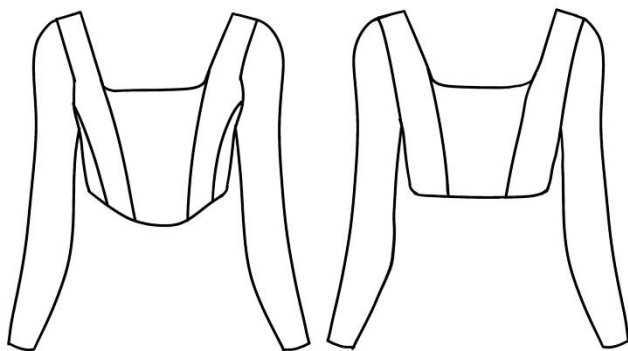

Рис. 3.3. Технічний рисунок блузки-
корсету. Вигляд спереду та ззаду

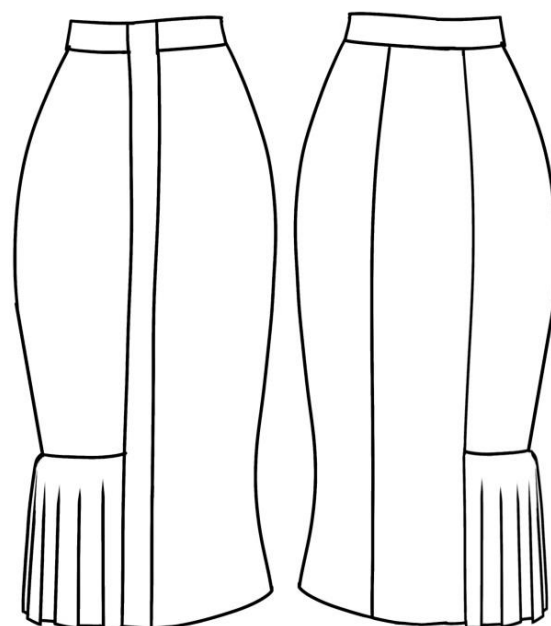

Рис. 3.4. Технічний рисунок
спідниці. Вигляд спереду та
ззаду

Напівприталена спідниця асиметричного крою. Спідниця прямого силуету зліва та розкльошена вставка справа у вигляді імітації плісіровки до лінії низу. Вставка займає місце правого бокового шва і має ідентичні фасонні

лінії спереду та спинки. Спідниця з підрізом від бокового шва: позначається висота лінії підрізу на 30-35 см від лінії низу до бокового зрізу, та відстані 1/3 полотнища - вгору на 25-30 см; викрійку відрізано за позначеними лініями; на відрізаний частині складки позначають згідно фасону. Має підкладку та злегка розширений до низу. Ззаду є виточки та бічні шви. Спідниця закривається на гудзик та вставну «застібку-блискавку» по центру спереду. Прикладний пояс з нахлестом закривається на втачну застібку. Довжина нижче коліна.

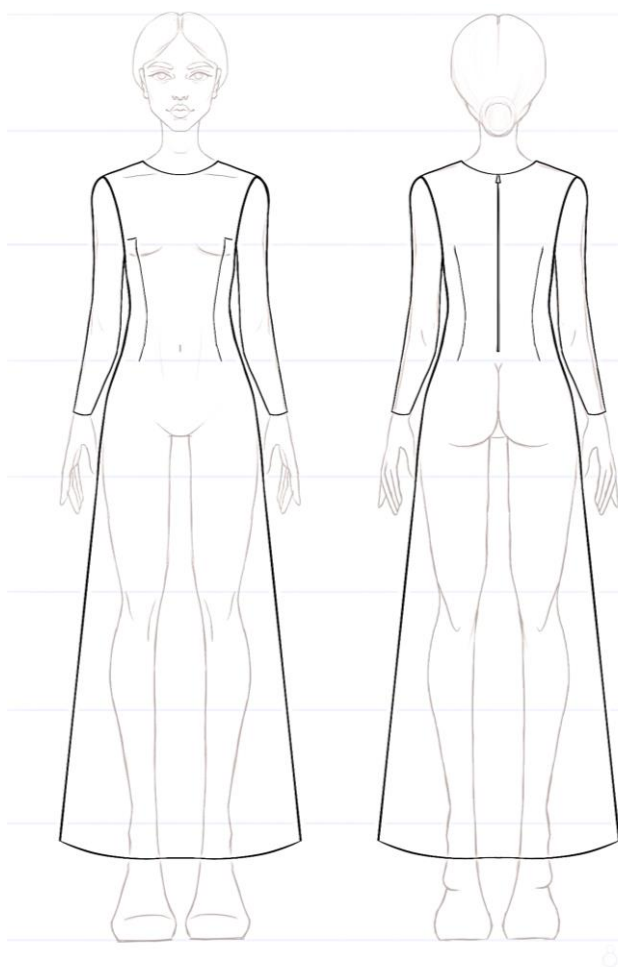

Рис. 3.5. Зображення сукні на умовно-пропорційній фігурі

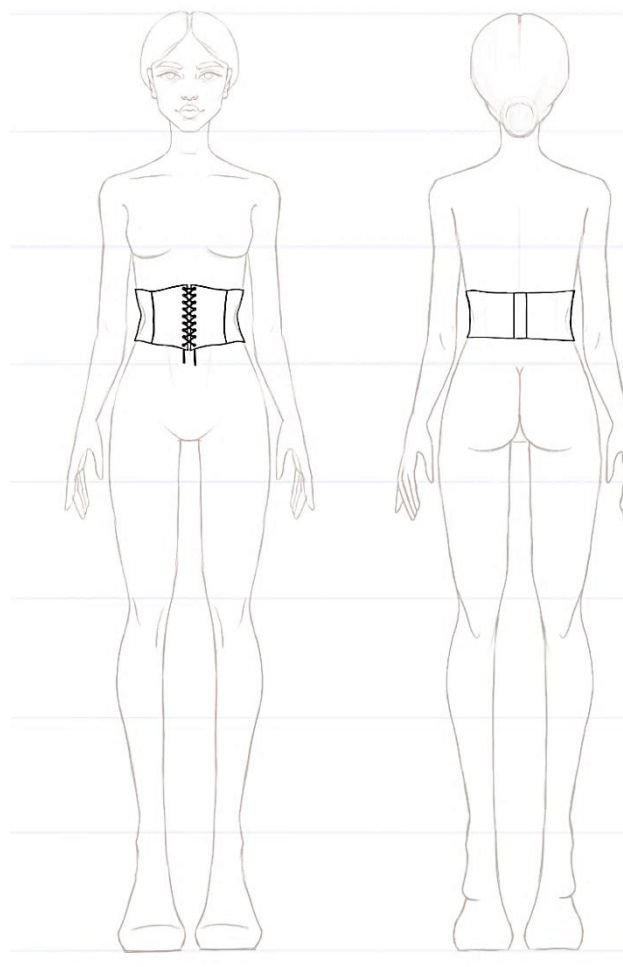

Рис. 3.6. Зображення декоративних елементів на умовно-пропорційній фігурі

Зазвичай, коли розробляється капсульна колекція, головним завданням є створення виробів, які можна носити протягом багатьох років і зберігати актуальність та стильність. Таким чином, знімні декоративні елементи є важливими елементами цієї колекції, оскільки вони надають можливість

змінити вигляд виробу в залежності від потреб та умов. Наявність знімних елементів, таких як пояс-корсет, дає змогу легко змінити вигляд сукні, не змінюючи при цьому її головної форми. Наприклад, наявність кількох різних декоративних поясів може значно розширити можливості комбінування та створення різних образів з однієї сукні. [15]

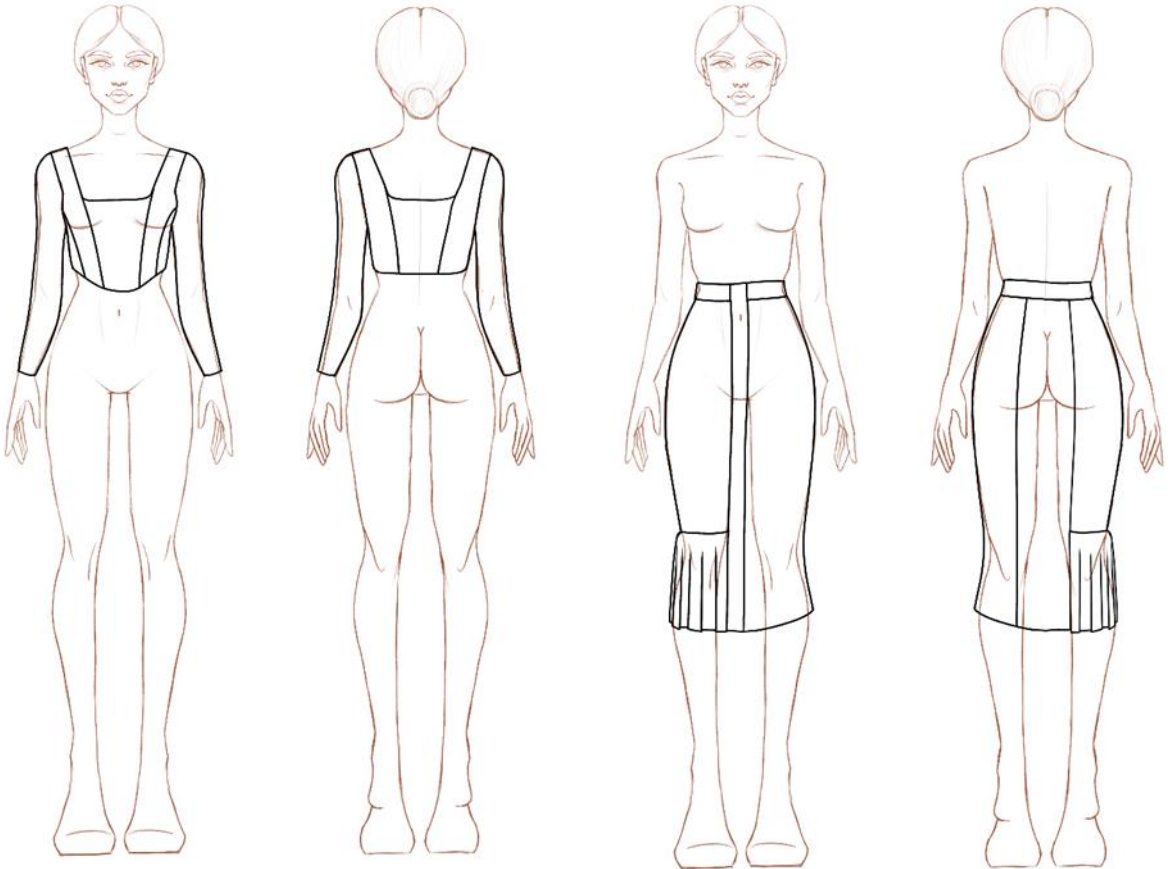

Рис. 3.7. Зображення блузки-корсету на умовно-пропорційній фігурі

Рис. 3.8. Зображення спідниці на умовно-пропорційній фігурі.

Для того, щоб дотриматися концепції капсульної колекції, важливо не лише забезпечити знімання декоративних елементів, але й зробити їх якісними та надійними. Це забезпечить можливість використовувати декоративні елементи протягом багатьох років, не втрачаючи при цьому їх якості та естетичного вигляду.

Таблиця 3.1

Формування вихідних даних для отримання конструкції поясу-корсету

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	Асортимент (вид виробу)	Пояс-корсет
2	Статеві-вікова ознака	жіночий, мол. вік. група
3	Розміро-зріст	Зріст-164; ос.-88; ог.-92; от-64.
4	Силуетна форма виробу	прилеглий
5	Прибавка по лінії грудей Пг	0
6	Вид покрою рукава	Відсутній
7	Ознаки покрою виробу (членування основних деталей)	Вертикальні шви по пілочці.
8	Матеріал верху	Еко шкіра, фурнітура: люверси, атласна стрічка, липучка

Таблиця 3.2

Формування вихідних даних для отримання конструкції блузки-корсету

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	Асортимент (вид виробу)	Блузка-корсет
2	Статеві-вікова ознака	жіночий, мол. вік. група
3	Розміро-зріст	Зріст-164; ос.-88; ог.-92; от-64.
4	Силуетна форма виробу	прилеглий
5	Прибавка по лінії грудей Пг	1
6	Вид покрою рукава	Вшивний
7	Ознаки покрою виробу (членування основних деталей)	Вертикальні шви по пілочці та спинці
8	Матеріал верху	Штучний шовк стрейч чорний.

Таблиця 3.3

Формування вихідних даних для отримання конструкції спідниці

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	Асортимент (вид виробу)	Спідниця
2	Статеві-вікова ознака	жіночий, мол. вік. група
3	Розміро-зріст	Зріст-164; ос.-88; ог.-92; от-64.
4	Силуетна форма виробу	Прилеглий з розширенням
5	Прибавка по лінії грудей Пг	0
6	Вид покрою рукава	Відсутній
7	Ознаки покрою виробу (членування основних деталей)	Вертикальні шви по пілочці.
8	Матеріал верху	Костюмний креп жаклін бежевий, фурнітура: застібка-блискавка, гудзик.

На основі вихідних даних визначається спосіб розробки об'ємно-просторової форми моделей колекції та здійснюється вибір матеріалів для їх виготовлення.

3.2. Вибір матеріалів для виготовлення моделей колекції

Під час створення моделей одягу добір текстильних матеріалів грає вирішальну роль. Перш ніж проектувати форму, необхідно всебічно оцінити різні властивості матеріалу. У готовій речі тканини по-різному тримають форму, мнуться, драпіруються. Говорячи про пластичні властивості форми одягу, ми завжди маємо на увазі певні властивості матеріалів. Це означає, що якщо необхідно створити форму суворого геометричного вигляду, слід з усього різноманіття тканин вибрати ту, що своїми пластичними властивостями зможе забезпечити стійкість цієї форми [34]. Виріб м'якої текучої форми краще виконати з м'якої, пухкої, але формостійкої тканини.

Для виготовлення обраних зразків одягу ми пропонуємо атлас, сатин, бязь, котон, матову шкіру та підкладочну тканину. Тканини атлас та сатин - це дуже популярні матеріали у виробництві одягу та інших текстильних виробів, які мають ряд властивостей, що впливають на формоутворення одягу та його конструкцію. У багатьох країнах Європи та Азії займаються виробництвом цього матеріалу, використовуючи спеціальні трикотажні верстати. Технологія передбачає в'язку лицьової гладкої сторони тканини, в яку вплітаються додаткові підкладкові нитки з вивороту. Тому з вивороту тканина виходить з ворсистою текстурою [10].

Сировинний склад цих тканин може бути різним і включати в себе поліестер, шовк, бавовну та інші матеріали. Склад тканини може впливати на її стійкість до деформацій та зносу, а також на здатність тканини до драпірування та формостійкості. Структура тканини визначається взаємним розташуванням ниток, які входять до складу тканини. Тканини атлас та сатин мають щільну структуру з високою кількістю ниток на квадратний сантиметр, що дає їм гладку та блискучу поверхню [15].

Фактура тканини може бути різною та впливати на її зовнішній вигляд та відчуття на дотик. Атлас та сатин мають гладку, блискучу поверхню, що робить їх популярними матеріалами для вечірнього та святкового одягу. Формостійкість тканини означає, наскільки добре тканина зберігає свою форму та не деформується під час носіння. Тканини атлас та сатин мають високу формостійкість, що дозволяє створювати складні форми та об'ємні деталі в одязі. Здатність до драпірування - це властивість тканини, яка дозволяє їй добре адаптуватися до форми тіла та мати гарний вигляд на дотик. Атлас та сатин мають добру здатність до драпірування, що дозволяє їх використовувати для створення цікавих драпірувальних технік [10].

Атлас та сатин - це два досить популярних види тканин, які мають свої переваги.

Основні переваги атласу:

- Блискучий вигляд: атлас має гладку поверхню, яка відображає світло, що створює чудовий блискучий вигляд.
- М'якість: тканина атласу має дуже м'яку текстуру, яка робить її приємною на дотик.
- Довговічність: атлас є дуже міцною тканиною і зберігає свій вигляд протягом довгого часу.
- Не мнеться: атлас не мнеться, тому його можна легко зберігати та переносити без ризику зморщування.

Основні переваги сатину:

- Гладкий вигляд: сатин має блискучу поверхню, що створює чудовий гладкий вигляд.
- М'якість: тканина сатину також має дуже м'яку текстуру, яка робить її приємною на дотик.
- Шовковистість: сатин має шовковисту текстуру, яка надає йому розкішного вигляду.
- Довговічність: сатин також є дуже міцною тканиною і зберігає свій вигляд протягом довгого часу.
- Хороша пігментація: через щільну структуру тканини, на сатині кольори виглядають більш насиченими та яскравими.

Обидві ці тканини мають чудові властивості та можуть використовуватись для виготовлення різних речей, включаючи одяг, білизну та постільну білизну. Вибір між ними залежить від ваших особистих вподобань та вимог проекту. Для узагальнення визначення якості та властивостей текстильних матеріалів, що використовується для пошиття колекції, було проведено аналіз його структурних параметрів (Таблиця 3.4).

Відповідно до особливостей виробів та різноманітних властивостей текстилю. Кожен одяг має свої символи та інструкції щодо догляду, які відповідають використаній тканині під час виробництва. Ці інструкції

допомагають зберегти виріб у хорошому стані, що дозволяє йому прослужити довше.

Таблиця 3.4

Структурні параметри текстильного матеріалу.

№	Призначення	Назва тканини	Оформлення поверхні	Здатність до драпірування	Сировинний склад,	Ширина, см
1	Для виготовлення сукні, блузки-корсету.	Атлас-сатин	Однотонна	Сильна	Поліестер 55%, Вовна 43%, Еластан 2%	150
2	Для відкладних комірців.	Бязь	Однотонна	Посередня	Бавовна 100%.	150
3	Для корсету.	Матова еко шкіра	Однотонна	Мінімальна	93% поліестер, 7% спандекс	50
4	Для спідниці.	Котон щільний	Однотонна	Мінімальна	Бавовна 100%.	140
5	Підкладна тканина.	Підкладна	Однотонна	Сильна	Вівкоза 50%, Поліестер 50%.	150

Для декоративних знімних елементів таких як: знімні коміри, манжети, пояс-корсет тощо. Рекомендовано застосувати наступні Однак, загалом, для більшості корсетів можна дотримуватися наступних загальних порад щодо догляду: найкращий варіант прання – ручний, використовуючи теплу воду та м'який миючий засіб. Не варто використовувати хімічні засоби, що містить хлор, так як хлор знищує волокна тканини та може пошкодити виріб. Сушка на повітрі або на рівній поверхні, використовуючи рушники. Заборонено прасувати корсет. Якщо необхідно прасувати, рекомендується виключно це на низькій температурі та з використанням ковдри або рушника. Зберігати корсет в сухому та прохолодному місці, корсети не слід зберігати в сховищах, де є висока вологість або температура. Не варто носити корсети надто довго, навіть

пояс-корсет, носіння корсета тривалий час може призвести до пошкодження його конструкції та відчуття дискомфорту.

Рекомендовані умови догляду за блузкою з штучного стрейч-шовку наступні: Рекомендується прати вручну або в пральній машині на найбільш м'якому режимі. Температура води повинна бути прохолодною або теплою, але не гарячою, не перевищувати сорок градусів. Пральний порошок необхідно використовуйте м'який для догляду за шовковою тканиною. Не використовувати відбілювачі, оскільки вони можуть пошкодити тканину. Шовкова тканина, навіть штучна, потребує ніжності, тому рекомендується прасувати її з помірною температурою з обох боків. Краще використовувати праску з парою, щоб уникнути пошкодження тканини. Рекомендується розправити тканину та повісити її на підвіску, далеко від прямих сонячних променів. Зберігання на вішаку або в складеному варіанті в шафі. Не варто розтягувати тканину, оскільки це може призвести до зморщення текстилю.

Тканина, з якої зроблена сукня, є досить невибагливою та легкою у догляді. Ця тканина може витримувати багато циклів прання та прасування при високих температурах. Також дозволяється барабанна сушка, але рекомендується сушити в тіні, щоб запобігти вигоранню. У таблиці наведено систему рекомендованого догляду за цією тканиною.

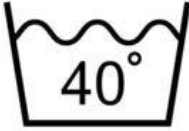

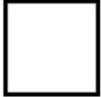

Створено етикетки виробів, на яких вказані наступні деталі: склад тканини, що використовувалася для верху та підкладки, можливість прання, вибілювання, прасування та пресування, а також рекомендації щодо відновлення форми та зовнішнього вигляду виробу. Також вказано способи сушіння після прання, будь то в апаратні або іншим відповідним способом. Ці відомості допоможуть зберегти виріб у гарному стані та забезпечити довговічність його експлуатації.

В залежності від сировинного складу матеріалів, з яких виготовляється виріб, визначено їх споживацькі властивості та додано рекомендації по догляду за одягом, згідно ДСТУ 2122-93 «Матеріали для одягу. Символи та

вимоги для одягу», ГОСТ ІСО 3758-2007 «Маркування символами по догляду»(табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Символи та вимоги догляду за текстильними матеріалами

Символи по догляду	Значення символів
1	2
	<p>Символ з двома рисками під тазом означає, що ваш одяг потребує делікатного прання. Білизна має бути випрана тільки на делікатних програмах, наприклад, для вовни, і тільки з відповідним засобом для прання. Не використовуйте віджим, якщо це можливо.</p>
	<p>Прати за температури води 40°C або нижче Можна прати одяг за температури води не вище 40°C.</p>
	<p>Цей символ прання означає, що ваш одяг можна прати тільки вручну. Але не хвилюйтесь, адже багато пральних машин мають програми делікатного ручного прання, які так само бережуть ваш одяг.</p>
	<p>Символ перевернутого трикутника означає, що не можна використовувати відбілювач. Якщо ви бачите цей символ, переконайтеся, що ви використовуєте хороший миючий засіб для кольорових речей або той, що не містить оптичних освітлювачів, які б освітлили ваш одяг.</p>
	<p>Прасування дозволене Праска означає, що прасування підходить для вашої тканини.</p>
	<p>Символ догляду за білизною у вигляді простого квадрата без кола означає сушіння на повітрі. Ви повинні висушити цю білизну, повісивши її на мотузку для білизни або сушарку.</p>
	<p>Можна сушити в сушильній машині Квадрат з колом посередині означає, що одяг можна сушити в сушильній машині.</p>

З метою забезпечення зручності та комфорту під час носіння, а також створення ефективного та практичного дизайну, запропоновано використання наступних засобів кріплення та аксесуарів для швейних виробів (таблиця 3.6).

Таблиця 3.6.

Характеристика ниток і фурнітури

Назва	Призначення	Характеристика
1	2	3
Швейні нитки №40	Для зшивання деталей виробів	Натуральні бавовняні нитки середньої товщини
Блискавка-застібка потайна	Для застібання сукні	Нероз'ємна, довжиною 50,0 см.
Кнопки металеві для одягу	Для застібання манжетів	Пришивна, розміром 17 мм, колірне забарвлення срібло.
Люверси	Для поясу корсету	Розміром 4.0 мм, вид: блочка, колірне забарвлення срібло.
Застібка текстильна велькро	Для знімних деталей	Розмір: 20 мм. Склад: нейлон 40% ПЕ60%. Колір - білий

Сучасні виробники пропонують великий вибір ниток та фурнітури. Нитки можуть відрізнятися матеріалом виготовлення, товщиною, міцністю, кольором і т. д. Правильний підбір нитки забезпечується якісний пошиття виробу. При виборі ниток для шиття необхідно орієнтуватися як на товщину самої тканини, так і на товщину швейної голки. Більшість сучасних ниток виготовляються з поліестеру, однак можуть використовуватися і інші матеріали.

3.3 Вибір способу розробки об'ємно-просторової форми моделей колекції

Як спосіб отримання первинної конструкції виробу сукні в матеріалі було обрано метод типових конструкцій та муляжний метод для поясу-корсету.

Для отримання базової типової конструкцій були використані лекала 36 розміру, побудовані на основі жіночої сукні прямого силуету за методом

Мюллера (побудова виконана Курочкою С.А.) [18]. Згодом додано деякі зміни, а саме: перенос нагрудної виточки в талієву, що стало можливо з прибавкою по лінії грудей (Пг), додано довжини з розширенням по бічному шву від лінії стегна. Також сукню було зменшено в талії та додали розширення до низу. На подолі сукні пришта «невидимим швом» м'яка сторона текстильної застібка велкро, що дає змогу додавати декоративний мереживний елемент. Надано вихідні умови у вигляді таблиці.4. специфікація деталей з тканини верху.

Для розробки поясу-корсету було обрано муляжний метод виготовлення конструкції. Муляжний метод може бути корисним для створення викрійки, поясу корсету в даному випадку, оскільки дозволяє відтворити форму тіла та виконати моделювання та аналіз викрійки без необхідності витратити багато часу та матеріалів на фізичний експеримент. Також базуючись на власному досвіді, можу перерахувати декілька переваг муляжного методу для розробки конструкції виробу:

- Точність: метод дозволяє створити точний макет форми тіла, що може бути використаний як основа для розробки викрійки.
- Ефективність: муляжний метод дозволяє використовувати менше матеріалів та менше часу для створення різних варіантів викрійки корсету. Це дозволяє збільшити ефективність та зменшити витрати на розробку нових моделей.
- Вартість: муляжний метод може бути менш коштовним, ніж створення фізичного макету, особливо якщо використовувати віртуальні інструменти та технології для створення та аналізу макетів.
- Отже, муляжний метод є ефективним та гнучким інструментом для розробки викрійки корсету, що дозволяє створювати точні та комфортні моделі за менші кошти та з використанням менше матеріалів та часу. Проте хоча макетний метод має свої переваги, також можна виділити

кілька негативних аспектів, пов'язаних з його використанням при створенні викрійки:

- Необхідність досвіду: для ефективного використання цього методу для створення викрійки корсету, необхідний досвід та знання в області моделювання та основ конструювання.
- Труднощі зі зберіганням: макети можуть бути досить великими та важкими, що може призвести до проблем зі зберіганням та транспортуванням. Це може створювати додаткові труднощі на зберігання та перевезення[25].

В даній роботі було обрано муляжний метод для розробки власних виробів одягу, оскільки він є ефективним інструментом для проектування і виготовлення одягу з високою точністю та акуратністю. Муляжний метод є одним з основних методів розробки одягу, який використовується для створення виробів зі складними формами і конструкціями. Даний метод полягає у створенні муляжа, який є точною копією фігури людини з використанням тканин або інших матеріалів, що найбільш точно відображають риси тіла [25]. Муляж створено за допомогою малярної стрічки, закріпленої на манекені. При цьому необхідно дотримуватись всіх пропорцій та відобразити риси фігури людини. Першим етапом цього процесу було створення основи для поясу-корсету. Цю основу створено методом обклеювання малярним скотчем манекену, що був використаний для моделювання форми поясу-корсету. Ця основа була створена з метою подальшого створення візуально ідентичного поясу-корсету за допомогою попередньо створеного ескізу та технічного рисунку (рис. 3.9).

Після створення основи манекена методом обклеювання малярною стрічкою, наступним кроком було намітити форму корсету на макеті з використанням розмітки маркером на макеті. Цей етап виконувався відповідно до готового ескізу розробленої колекції, щоб дати можливість побачити візуально, як буде виглядати готовий пояс-корсет (рис.3.10).

Рис. 3.9. Перший етап створення муляжу

Рис. 3.10. Другий етап створення муляжу

Після намітки форми корсету на макеті з малярної стрічки, макет знімався з манекена, щоб мати можливість далі працювати з ним. Також на цьому етапі знімають готові міри з манекена, щоб мати точні дані для подальшої роботи з

пошивом готового поясу-корсету. На цьому етапі здійснюється зняття макету з манекена та знімання готових мірок, які далі використовуються для подальшої розробки та виготовлення поясу-корсету (рис. 3.11).

На останньому етапі розробки викрійки виконується перенесення макету з малярної стрічки на папір. Також знімаються виміри отриманих результатів, зокрема вимірюється частина, яка буде резинкою - висота резинки, яка складає 13 см, а також довжина, яка дорівнює 25 см. Слід зазначити, що резинка не викроюється отриманим напівкруглим вигином, а лише використовується для знаходження довжини (рис. 3.12).

Рис. 3.11. Третій етап створення муляжу

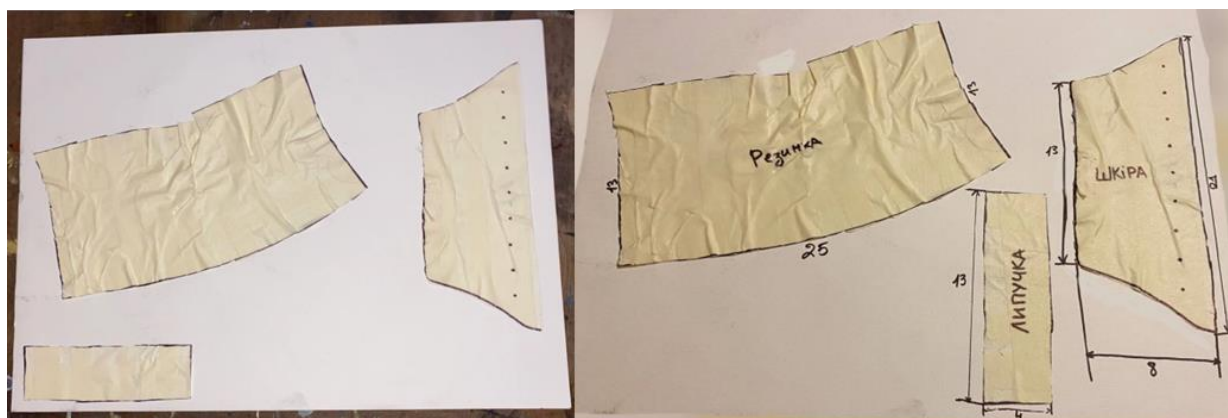

Рис. 3.12. Четвертий етап створення муляжу

Також на цьому етапі знімаються виміри застібки, зокрема її довжина складає 4 см, а висота - 13 см. Висота застібки збігається з шкіряною вставкою, що також дорівнює 13 см і має м'який невеликий вигин. Власне тому висота до середини тулуба складає 21 см, а довжина - 8 см. Отже, на цьому етапі проводиться зняття вимірів та перенесення макету на папір, що дозволяє отримати точні дані для подальшого пошиття поясу-корсету.

Після завершення етапу розробки муляжу та вимірювання всіх необхідних параметрів, наступним кроком є перенесення виготовлених робочих лекал на вибраний матеріал. Для цього використовують спеціальний маркер по тканині, щоб перенести контури викрійок на матеріал. Потім вирізають деталі з матеріалу, залишаючи невеликий запас на шви. Після цього починається процес виготовлення виробу. Необхідно точно дотримуватися розмірів та форм, які були визначені на попередніх етапах, щоб отримати кінцевий продукт відповідно до задуму. Після закінчення виготовлення виробу, він може бути готовим до використання, або ж потребувати додаткових доробок, які будуть визначені під час фінальної примірки та під лаштування до індивідуальних потреб користувача.

Для розробки блузки-корсету та спідниці було обрано розрахунково-графічний метод. У даному випадку використовуються базова форма сукні як основу для розробки нового виробу. Щоб отримати необхідні параметри, побудовано за допомогою прямокутної сітки та розмітити на ній всі необхідні виміри, які були зняті з моделі. Для створення лекала з припусками на шви, на креслення перенесено всі необхідні лінії та оформлено рельєфні вирізи. Припуски на шви складають один сантиметр. Отримана форма в результаті за допомогою розрахунково-графічного методу, переноситься на макетну тканину. Лекало розміщено на тканині таким чином, що зріз на спинці паралельно частковій нитці, а точки сполучення елементів по талії були паралельними нитці основи, щоб корсет не розтягувався в майбутньому споживанні. Ліва частина створюється за аналогією з правою. Тому матерію

спочатку складено вдвічі та проведено її розкрій на дві деталі. Якщо для підкладки і зовнішньої частини застосовується однаковий матеріал, то таким чином відразу зроблено чотири елементи. Перед початком пошиття, тканину було замочено в теплій воді та висушено, щоб запобігти усадці готового виробу. Крім того, всі елементи лекал пронумеровано. (Додаток А)

3.4 Розробка конструкції моделей колекції

Для розроблення блузки-корсету використано типову конструкцію сукні. Побудовано сітку з прямокутників та позначено на ній всі необхідні параметри, враховуючи виміри. Всі лінії перенесені на креслення, і розроблені вирізи. Лекало створюється з припусками на шви, два сантиметри. Намальовано вертикальні шви від горловини-декольте, першої лінії обхвату грудей, від пройми до лінії талії(12-13 см). Ідентичні лінії швів на спинці від лінії горловини до лінії талії.

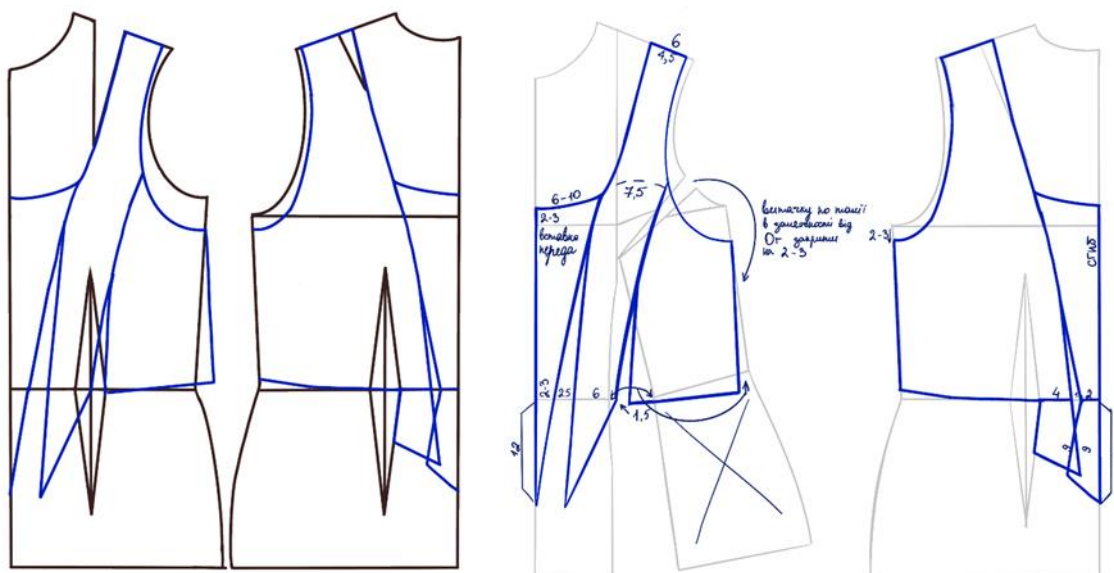

Рис. 3.13. Схема моделювання блузки.

Таблиця 3.9

Специфікація деталей блузки

№	Найменування деталі	Кількість лекал	Кількість деталей крою
1	Пілочка	1	5
2	Спинка	1	3
3	Рукав	1	2

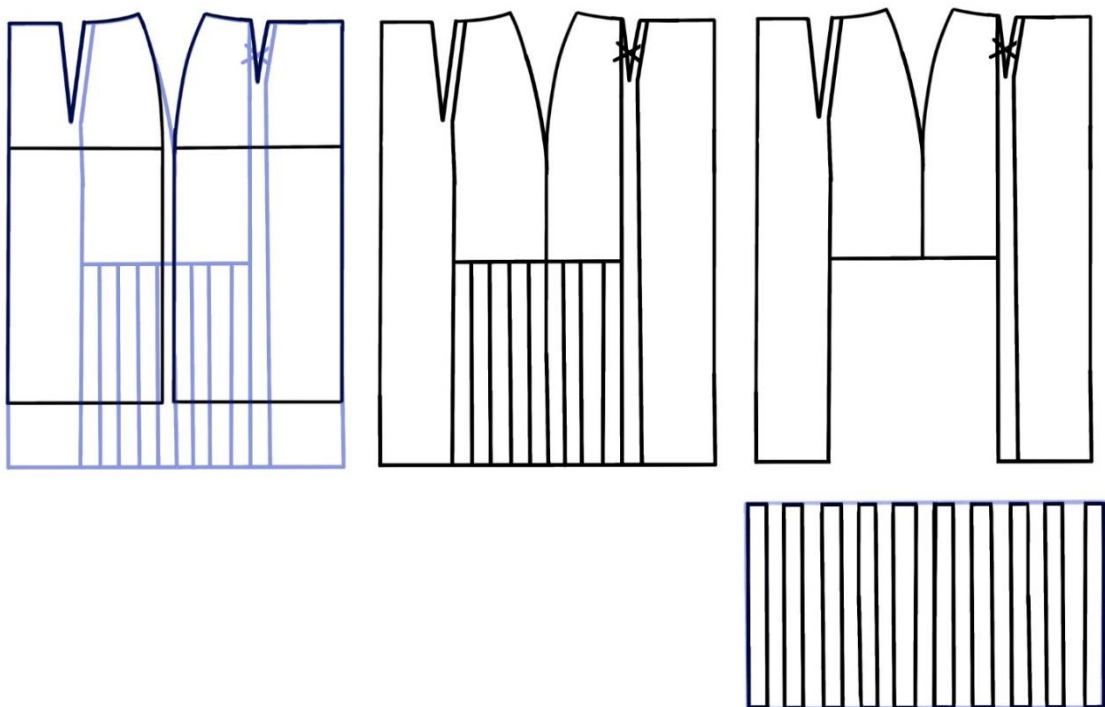

Рис. 3.14. Схема моделювання спідниці.

Таблиця 3.10

Специфікація деталей спідниці

№	Найменування деталі	Кількість лекал	Кількість деталей крою
1	Переднє полотнище	1	2
2	Заднє полотнище	1	3
3	Складки	1	1

Таблиця 3.11

Специфікація деталей сукні

№	Найменування деталей	Кількість лекал	Кількість деталей крою
1	Пілочка	1	1
2	Спинка	1	2
3	Рукав	1	2

Таблиця 3.12

Специфікація деталей поясу-корсету

№	Найменування деталі	Кількість лекал	Кількість деталей крою
1	Задня частина(резинка)	1	2
2	Передня частина	1	2
3	Застібка	1	2

Специфікація – один з основних документів конструкторсько-технологічної документації, який містить основні відомості про деталі, що входять до виробу. З її допомогою конструктор перевіряє готовність комплекту лекала, а надалі в ході виготовленні одягу контролює технологічний процес.

Висновки по розділу 3

На етапі розробки конструкції біли обґрунтовані та реалізовані оптимальні методи виготовлення трьох одиничних виробів з розробленої колекції: блузки-корсету, спідниці та поясу корсету. Проведено дослідження, яке дозволило розробити остаточні ескізи, технічні рисунки та технічний опис моделей за допомогою сучасних графічних способів. Обрано методи отримання конструкції для виготовлення зразків одягу, вказано позитивні та негативні сторони кожного з них та описано поетапний порядок виконання.

Виконаний оглядовий аналіз сучасного напрямку моди щодо нових матеріалів та оздоблення виробів, обґрунтований вибір матеріалів та текстилю, що відповідають вимогам якості моделі.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Результатом даної кваліфікаційної роботи стала розробка сучасної колекції жіночого одягу на основі еkleктичного поєднання переважаючих стилістичних течій в моді 1960-х та 1990-х років. В процесі роботи були виконані всі завдання, які відповідають вимогам до кваліфікаційної роботи здобувача освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 022 Дизайн. Нижче представлені основні результати роботи.

1. Проведений аналіз модних тенденцій 1960-1990-х рр., розкрито сутність змін, що відбулися в модній індустрії протягом цього періоду. Виконано огляд візуальних та текстових джерел, включаючи такі, які характеризують соціально-історичні передумови розвитку дизайну одягу, взаємовплив модних тенденцій та публічного життя, знакові події кіноіндустрії та музичної індустрії.
2. Проаналізовані сучасні модні тенденції в контексті теми дослідження, розглянуто можливості використання еkleктичних підходів та інновацій в фешн-індустрії для створення нових колекцій сучасного одягу.
3. Виконаний детальний аналіз проєкту авторської колекції модного одягу, зокрема, визначено тип та образ потенційного споживача, визначено призначення колекції, її функціональне та естетичне значення.
4. Розроблені ескізи колекції жіночого одягу в системі гардероб, яка складається з п'ять блоків моделей одягу різного призначення. Визначені особливості композиційної побудови та формоутворення колекції, проаналізовані засоби, які забезпечили єдність стилю та кольорової гами.
5. Обґрунтовані та реалізовані оптимальні методи виготовлення трьох одиничних виробів з розробленої колекції: блузки-корсету, спідниці та поясу корсету. Обрані методи отримання конструкції для виготовлення зразків одягу, описаний поетапний порядок виконання виробів в матеріалі.
6. Виконаний оглядовий аналіз сучасного напрямку моди щодо нових матеріалів та оздоблення виробів, обґрунтований вибір матеріалів та текстилю для одиничних виробів з розробленої колекції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вріланд Д. Нотатки Діани Вріланд: роки моди. Київ: ArtHuss. 2013. 288 с.
2. Все, що вам потрібно побачити на показах кутюр SS23 веб-сайт. URL : <https://www.harpersbazaar.com/uk/fashion/shows-trends/g25978918/best-couture-fashion-week/> (дата звернення: 23.11.2022).
3. Головні кольори сезону весна–літо 2022. Elle – модний жіночий журнал. URL: <https://elle.ua/moda/trendy/golovn-kolori-sezonu-vesna-lto-2022/> (дата звернення: 28.05.2023).
4. Костельна М. Етнічний полістилізм в дизайні одягу другої половини ХХ – початку ХХІ століття. *Art and Design*. 2018. №3. С.85–95. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/kostelna_0006.pdf (дата звернення: 22.05.2023).
5. Мельник М. Т. Мода в контексті художніх практик ХХ століття : автореф. Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. Київ, 2008. URL: https://www.researchgate.net/publication/332446738_Moda_v_konteksti_hudozhnih_praktik_HH_stolitta.
6. Ніколаєва Т.В. Тектоніка формоутворення костюма: Навчальний посібник. 2-ге вид., Київ: Арістей, 2008. 340 с
7. Мамчич О.С. Візуалізація образу та проектування костюма в різних художніх системах. Київ: КНУТД, 2011.-126с.
8. Офіційний сайт П'єра Кардена веб-сайт. URL : <https://pierrecardin.com/designer> (дата звернення: 09.02.2023).
9. Павлюк І. С. Екологічні програми міжнародних організацій та клубів з гольфу. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2015. № 3. С. 112-115.
10. Пашкевич К. Л. Проектування тектонічних форм одягу з урахуванням властивостей тканин : монографія / К. Л. Пашкевич. Київ : НВЦ Профі. 2015. 364 с.
11. Селлі Г. Постмодернізм: стиль і підривна діяльність, 1970-1990. 2022, 320 с.

12. Суспільне. Як це? Гра у гольф, 2015. youtube. URL:
https://www.youtube.com/watch?v=nynG4IxyK64&ab_channel=СуспільнеНовини (дата звернення: 09.02.2023).
13. Технологія швейного виробництва. Терміни та визначення: ДСТУ 2162-93. Чинний від 1995-01-01. К.: Держстандарт України, 1993. 16 с. (Національний стандарт України).
14. Тиждень моди в Парижі. Наживо. URL: <http://parisfashionweeklive.com>
15. Чупріна Н. В. Специфіка дизайну костюма в умовах індустрії моди / Н. В. Чупріна // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. - 2011. - № 6. - С. 120-122. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2011_6_35.
16. Чупріна Н.В., Остапенко Т.М. Еклектизм як засіб формування модних тенденцій в сучасній індустрії моди. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2014, № 2. С. 51-55. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2014_2_14
17. Шевнюк О. Л. Історія костюма, Київ: Знання. 2008, ст. 375
18. Шевнюк О. Л. Історія мистецтв: навчальний посібник. Київ: Освіта України,
19. Barthes R. Systemes de la mode. French & European Pubns, French & European Pubns, 1983. 505 p.
20. Beaubien J. Assistance of donated clothes. But there is one thing that the experts in the aid like better URL:
<https://www.npr.org/sections/goatsandsoda/2022/03/22/1088005415/donated-clothes-help-in-heres-one-thing-aid-experts-libee-better> (дата звернення: 13.02.2023)
21. Blackman C. 100 years of fashion illustration. 2017. 384 p.
22. Cassin-Scott J. The illustrated encyclopedia of costume & fashion: from 1066 to the present day. Cassell Illustrated, 2006. 192 p.
23. Edwards L. How to read a dress. Bloomsbury Publishing Plc, 2017. URL:
<https://doi.org/10.5040/9781474285919> (дата звернення: 21.05.2023).
24. English B. A cultural history of fashion in the 20th and 21st centuries: from catwalk to sidewalk. Bloomsbury Visual Arts, 2018. 280 p.

25. Fashion obsession: мода в кіно та кіно про моду. Анна Авраменко. веб-сайт. URL : http://archive-ktm.ukma.edu.ua/show_content.php?id=1066 (дата звернення: 09.02.2023)
26. Fashion trends: analysis and forecasting / A. Payne et al. Bloomsbury Publishing Plc, 2021. 192 p.
27. Lischke Н. Чому casual comfort – головний стиль прийдешнього сезону. Vogue Ukraine. 2023. URL: <https://vogue.ua/article/fashion/tendencii/chomu-casual-comfort-golovniy-stil-priydeshnogo-sezonu-51219.html>. (дата звернення: 08.02.2023).
28. Luis N. 6 головних суконь сезону весна-літо 2023. Vogue Ukraine. 2023. URL: <https://vogue.ua/article/fashion/tendencii/6-golovnih-sukon-sezonu-vesna-lito-2023-51277>. (дата звернення: 08.02.2023).
29. McDowell C. The anatomy of fashion: why we dress the way we do. 2013. 272 p.
30. Milbank C. R. Fashion: a timeline in photographs : 1850 to today. 2015. 319 p.
31. Milford-Cottam D. Fashion in the 1960s. Bloomsbury Publishing Plc, 2020. 64 p.
32. One Iconic Look: Alicia Silverstone’s Yellow Plaid Schoolgirl Look in “Clueless” (1995) веб-сайт. URL : <https://tomandlorenzo.com/2020/07/one-iconic-look-alicia-silverstone-in-clueless-1995-movies-costume-analysis/> (дата звернення: 23.11.2022).
33. Seeling C. Fashion: the century of the designer, 1900-1999 (fashion). Konemann, 2000. 656 p.
34. Shane D. G. Urban design since 1945: a global perspective. Chichester, West Sussex : Wiley, 2010. 360 p.
35. Takanashi L. Ukrainian Resellers Are Still Flipping Hypebeast Grails Amid War. Complex. URL: <https://www.complex.com/style/ukraine-secondhand-clothing-sellers> (date of access: 11.04.2023).
36. Taschen. Illustration Fashion. TASCHEN, 2018. 560 p.
37. Taschen. The circus. 1870s–1950s. Tachen, 2018.

38. These fashion brands are fundraising to save ukraine. Highsnobiety. URL:
<https://www.highsnobiety.com/p/ukraine-donation-fundraising-fashion-brands/>
(дата звернення: 15.02.2023).
39. What are resort and cruise collections and why are they so profitable? URL :
<https://www.highsnobiety.com/p/why-are-resort-cruise-pre-collections-important/>
(дата звернення: 23.11.2022).
40. Willett J. A. The American beauty industry encyclopedia. Santa Barbara, Calif :
Greenwood, 2010. 338 с. URL:
https://books.google.com.ua/books?id=CljLw4sH2DMC&pg=PA151&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false (дата звернення: 19.11.2022).

ДОДАТКИ

Додаток А. Ілюстрації до Розділу 1

Рис. А.1. Мері Квант із двома моделями на презентації осінньої колекції Ginger Group у 1972 році

Рис. А.2. Ів Сен-Лоран у своїй паризькій студії в 1965 році

Рис.А.3. *Petticoat*, щотижневий журнал для молодих жінок виходив з 1966 по 1975 рік.

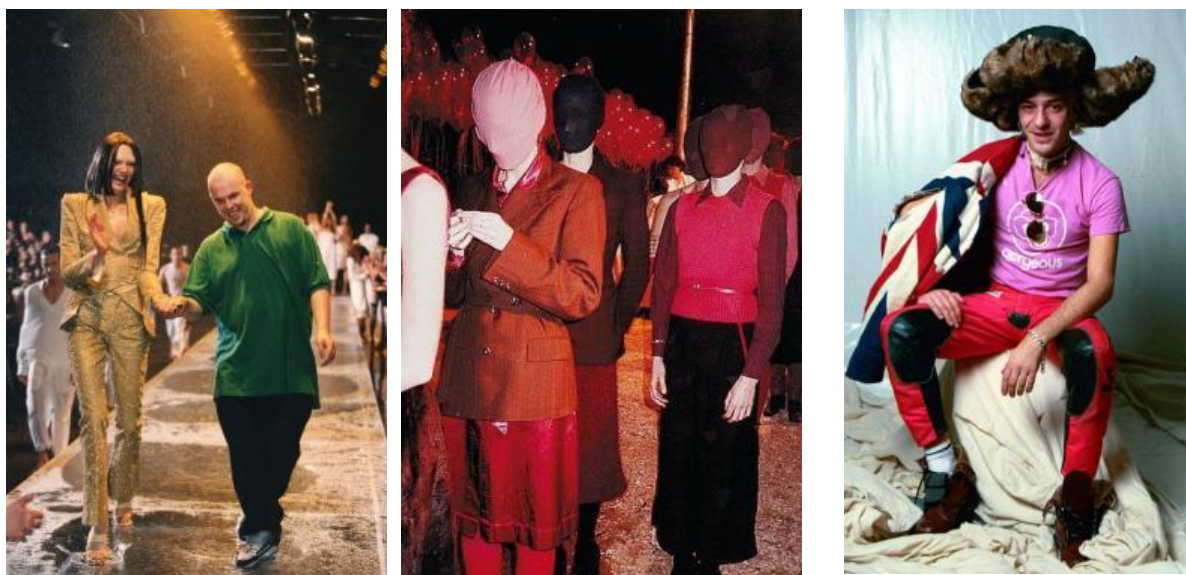

Рис.А.4. Видатні дизайнери 1990-х років: Alexander McQueen, Maison Martin Margiela, Дж.Гальяно

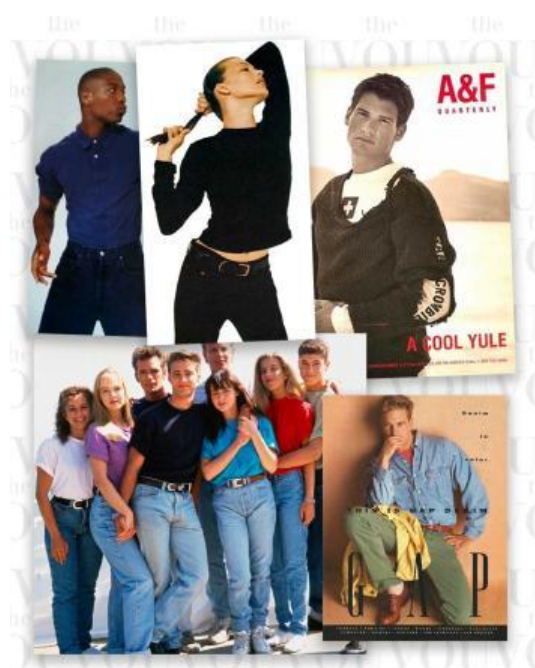

Рис.А.5. Американський стиль "бейсик" 90-х, представлений рекламою та плакатами A&F і Gap 1990-х.

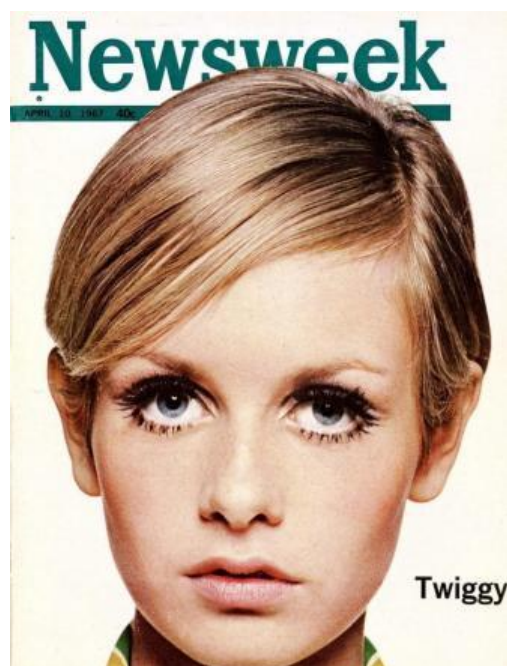

Рис. А.6. Обкладинка журналу Newsweek модель Твіггі квітень 1967

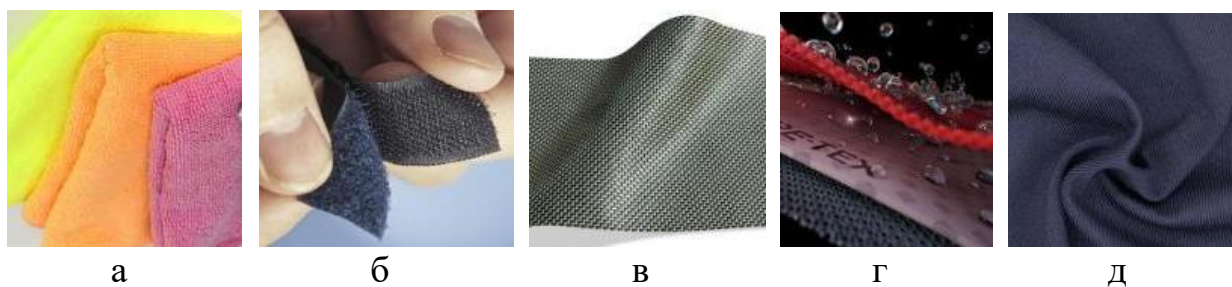

Рис. А.7. Матеріали, винайдені в рамках космічних програм: а – мікрОВОлокно; б - застібки-липучки; в – кевлар; г – гортекс; д - тактел

Рис. А.8. Стиль Жаклін Кеннеді. плаття-футляри, маленькі коміри, банти, великі гудзики, брюки, великі окуляри

Рис. А.9. Стиль гранж

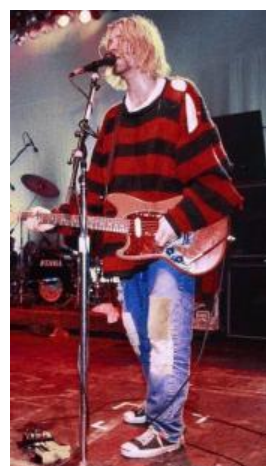

Рис. А.10. Курт Кобейн, вокаліст гурту «Nirvana»

Рис. А.11. Стиль «гранж» в колекціях Мартін Маржела, Дольче і Габбана, Марк Джейкобс і Ганна Сьюї

Рис. А.12. Рейчел Грін — персонаж американського телевізійного серіалу «Друзі»

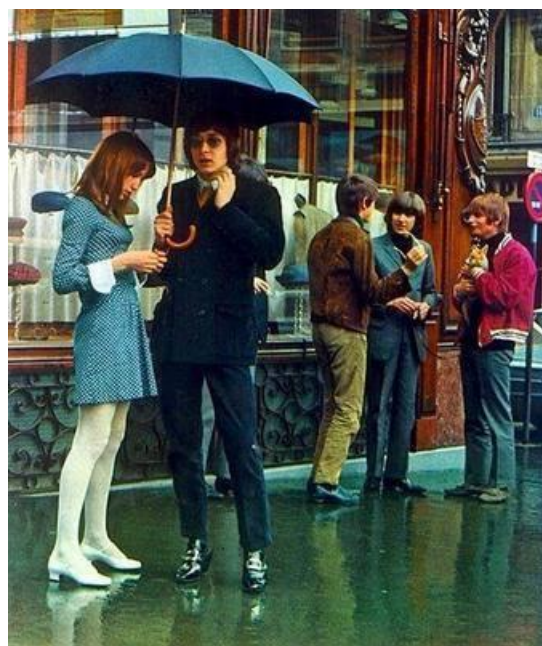

Рис. А.13 Swinging London - культурний напрямок у Великобританії

Рис. А.14 «Бітлз» — британський біт-рок-гурт, створений 1960 року у Ліверпулі.

Рис. А.15. Дизайни Андре Курреж

Рис. А.16 Дизайни П'єра Кардена

Рис. А.17. Супермоделі - Сінді Кроуфорд, Клаудія Шиффер, Наомі Кемпбелл і Лінда Євангеліста

Рис. А.18 Calvin Klein Collection
Spring 1996 Ready-to-Wear

Рис. А.19. DKNY Ready-To-Wear
Spring/Summer 1994

Рис. А.20. Один з найпопулярніших дизайнів в кіно Ельзи Скіапарелі

Рис. А.21. Ніно Черутті. Його роботи над фільмами «Бонні і Клайд» 1967, «Красуня» 1999 та його особисте фото.

Рис. А.22. Культові образи з фільмів "Easy Rider", "Сніданок у Тіффані" та "Мері Поппінс"

Рис. А.23. «Clueless» популяризував гольфи, картаті спідниці та яскраві аксесуари.

Рис. А.24. «Матриця» презентувала стиль кіберпанку

Рис. А.25. Шер Горовіц у "Неосвічених"

Рис. А.26. Сара Джессіка Паркер у "Сексі і місто"

Рис. А.27. Прозорий одяг представлені в дизайнах Rejina Pyo, Collina Strada, Dior

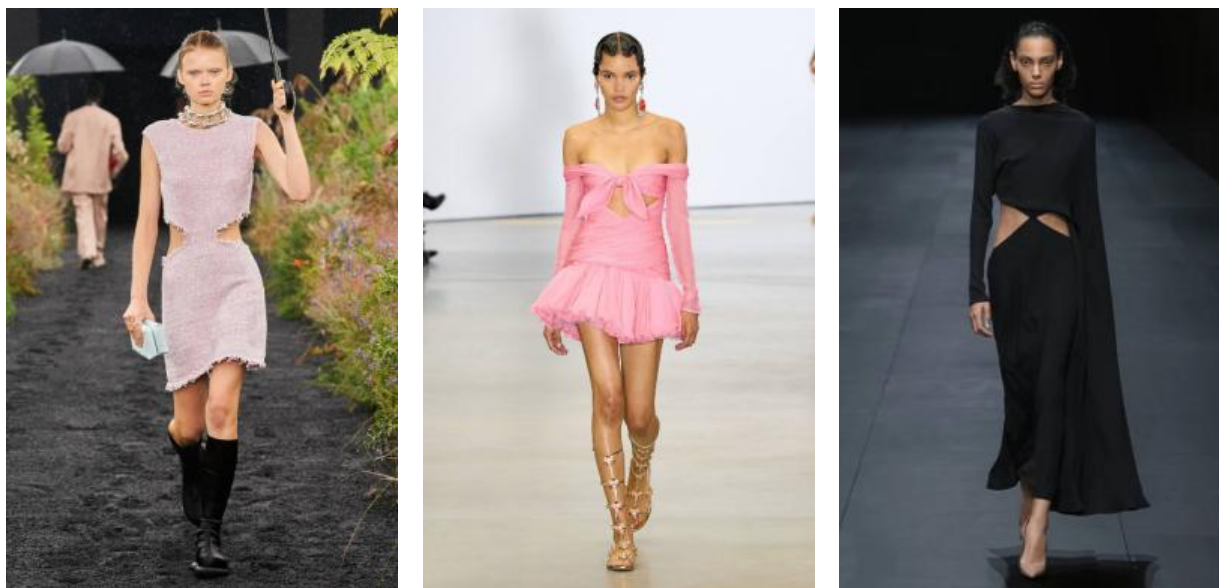

Рис. А.28. Вирізи на сукнях представлені в дизайнах. Jil Sander, Giambattista Valli, Valentino

Рис. А.29. Бюстгальтери замість кроп-топів представляє топ-модель Емілія Ратаковські та фешн-блогери на тижневому феш-вік.

Рис. А.30. Nike Air Force 1 Low LX UV Reactive DA8301-100

Рис. А.31. Adidas Campus 80S South Park TOWELIE

Рис. А.32. «фешн-блогера» Izzy Роорі у сукні pH5

Додаток Б. Тези доповіді на конференцію «Актуальні проблеми сучасного дизайну», 27 травня, 2023. Київ, КНУТД

УДК 687.01:796

МОДА ТА СПОРТ: В ПОШУКАХ НОВОЇ КОНСТРУКЦІЇ ЖІНОЧНОСТІ

КОКОРИНА Галина¹, ГАРКІН Петро², КУРОЧКА Світлана³, ЧЕРНЯВСЬКА Анна⁴

^{1,2,3,4} Київський національний університет технологій та дизайну
galinaramasanova@gmail.com

Стаття присвячена дослідженню еволюції жіночої уніформи для гри в гольф та її сучасній інтерпретації в проектуванні одягу для дозвілля. Визначено взаємозв'язок подій в історії, культурі, соціальному житті та в дизайні костюма. Розглянуто вплив елітних видів спорту на моду та актуальний жіночий образ, проаналізовані ключові моменти формування спортивного стилю в одязі. Представлено пропозиції щодо переосмислення теми еволюції одягу для гольфу в колекцій сучасного костюма на прикладі бакалаврських робіт студентів кафедри мистецтва та дизайну костюма КНУТД.

Ключові слова: дизайн костюма, спорт, гра в гольф, бренди спортивного одягу.

ВСТУП

Останнім часом спорт набуває особливого значення для соціуму, його розвиток відбувається стрімко та впливає на різні сфери життя. Давно було помічено, що представники найбільш освічених і заможних верств західного суспільства надавали перевагу так званим елітним видам спорту: верхова їзда, автоспорт, теніс, гольф. Саме ці форми дозвілля сформували поняття «спортивний стиль» в одязі, який є надзвичайно популярним сьогодні, активно впливає на загальні модні тенденції та сприяє появі безлічі локальних стилістичних течій. Будь-який із існуючих сьогодні видів спорту може стати для дизайнера багатим джерелом натхнення, а результат роботи в значній мірі залежить від глибини занурення в тему та осмислення всієї складності взаємодії факторів, що впливають на проектування модних об'єктів.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Завдання даної роботи полягає в аналізі закономірностей формуванні жіночої версії одягу для гри в гольф, дослідженню вимог для нього, а також огляду діяльності успішних сучасних брендів, які виробляють одяг для гольфу. Експериментальна частина дослідження полягає у ескізній розробці актуального одягу для дозвілля в спортивному стилі.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Гольф – один з найдавніших і найдорожчих видів спорту. Існує версія, що громадяни Риму за часів Цезаря грали в гру під назвою "паганика". Учасники гри використовували дерев'яні палиці і м'які м'ячики зроблені з вовни або пір'я, і за допомогою палиці намагалися загнати м'ячик в поглиблення в землі (лунку), а переможцем ставав той, хто успішно проходив всі лунки першим [1]. Інші дослідники вважають, що гра в гольф зародилася в Шотландії й була винайдена пастухами, які за допомогою палиць заганяли камені в кролячі нори. Імовірно, гра існувала вже в XIV столітті, а в XV столітті в Шотландії вийшло декілька законів, що забороняли грати в гольф. Достовірно відомо також, що Марія Стюарт, королева Шотландії, була видатним гравцем в гольф (рис. 1а). Гра в її сучасному вигляді оформилася в XIX столітті в Шотландії. Змагання з гольфу на літніх Олімпійських іграх пройшли вперше на двох Олімпіадах, в 1900 і 1904 рр., потім були скасовані, а у 2016 році гольф повернувся в програму Олімпійських ігор. На завершення короткого історичного екскурсу відмітимо, що перший в історії турнір з гольфу для жінок відбувся тільки у 1811 році Він проходив у шотландському Масселбурзі, а учасниками були дружини місцевих рибалок [2].

Формування традиції уніформи для гри в гольф відбувалося відповідно до загальної тенденції адаптації актуального одягу до вимог конкретного виду спорту. Перші жінки, які грали у гольф, використовували звичайне вбрання для повсякденного використання, у вікторіанську епоху, наприклад, це була сукня на криноліні та з кількома нижніми спідницями. Це, звичайно, обмежувало можливості для вільного розмаху, що вплинуло на тип гри в гольф. Основні принципи подальшої трансформації одягу полягали у створенні зручних та ергономічних форм, використанню елементів чоловічого гардеробу та трикотажних полотен (рис. 1б, 1в, 1г, 1д). І вже у 1920-х роках почали з'являтися спеціально призначені жіночі форми для гольфу, які дозволяли жінкам грати в цю гру більш комфортно та стильно [3].

а

б

в

г

д

Рис. 1. Етапи розвитку жіночої уніформи одягу для гри в гольф: а – XVI ст.; б – кінець XIX ст.; в – 1920 рр.; г – 1930 рр.; д – 1940 рр.

Сьогодні дрес-код для жіночої форми для гольфу може залежати від вимог конкретного клубу або турніру, але загалом передбачає використання елементів: сорочка з короткими або довгими рукавами; шорти або спідниця (на рівні коліна або трохи вище); шкарпетки або колготки; так звані гольф-черевики з м'якою підошвою; головний убір у вигляді кепки або шапки з козирком, капелюха з полями або хустинки. Що стосується аксесуарів, то тут є певні заборони: не можна носити надмірну кількість прикрас, а також сонцезахисні окуляри з великими лінзами.

Шотландія - батьківщина гольфу, тому саме тут знаходяться автентичні бренди, які виготовляють одяг для гри в гольф. Найбільш успішні з них, це такі: Glenmuir – Glenmuir, бренд з більш ніж столітньою історією, відомий своїми класичними дизайнами; Lyle & Scott - Lyle & Scott, який часто використовує традиційні шотландські візерунки; Bunker Mentality - Bunker Mentality, бренд, відомий своїми яскравими кольорами та веселими дизайнами; Stromberg – Stromberg, бренд, який виготовляє гольф-одяг з 1977 року і відомий оригінальними штанами для гри у гольф зі спеціальним розрізом для зручного руху [4].

Інші відомі світові виробники спортивного одягу також пропонують сьогодні колекції та серії, присвячені гри в гольф. Серед них найбільш відомі такі бренди: Nike Golf, Adidas Golf, Under Armour Golf, Puma Golf, Titleist, Callaway Golf, FootJoy, Ralph Lauren Golf, Greg Norman Collection, J.Lindeberg

Спортивний стиль – один із найстійкіших трендів 2023 року. У колекції молодого дизайнера Світлани Курочки один із блоків є сучасною версією уніформи для гри в гольф (рис. 2.)

Рис. 2. Ескізи одягу для гри в гольф. С. Курочка, 2023

Вся колекція загалом орієнтована на ретро, причому елементи моди 1960-х в ній еkleктично поєднані з модою 1990-х років. 1960-ті роки є початком нової ери в моді, коли спортивний одяг стає надзвичайно модним і поступово переходить у повсякденний гардероб. Пошук свободи, до якої прагнуло молоде повоєнне покоління бебі-бумерів в 1960-х, підхопила молодь 1990-х. Телевізійні відеопрограми та фітнес-клуби сприяли розповсюдженню спортивного стилю, який сприймався вже як такий, що обов'язково повинен бути присутнім в гардеробі сучасної жінки. Автор відступає від традиційного дрес-коду для гольфу, концентруючи увагу на цілісності образу та зручності пропонованого одягу. Різноманітність елементів комплектів, представлених в ескізах, гармонізується за рахунок колориту, який побудований на використанні актуальних у поточному сезоні землястих відтінків у поєднанні з рожевим та персиковим та делікатними акцентами темно-червоного кольору.

ВИСНОВКИ

Спортивний стиль є одним з актуальних напрямків сучасної моди, він віддзеркалює уявлення про оптимальний комфорт, ергономічність та відповідність одягу певному призначенню. Дана стаття спрямована на осмислення спортивного стилю від перших костюмів, що використовувалися для занять верховою їздою, полюванням, гольфом та тенісом. Проаналізовані практики створення костюма для занять спортом у моді різних періодів та творчості сучасних дизайнерів. Розглянуто процес трансформації спортивного одягу в елементи повсякденного жіночого гардеробу в умовах зростання цінності зручності та здорового способу життя. В статті представлені практичні результати дослідження еволюції уніформи для гри в гольф на прикладі бакалаврської розробки колекції сучасного жіночого одягу для активного дозвілля.

ЛІТЕРАТУРА

1. Хто грав в цю гру. Історія гольфу. Інтернет-архів. URL: <https://web.archive.org/web/20140427012221/http://cameq.kiev.ua/istoriya/ranni-pravyla/> (дата звернення: 13.03.2023).
2. Матерс К. Гольф: від забороненого спорту до королівської розваги. URL: <https://blog.bookstellyouwhy.com/golf-from-banned-sport-to-royal-pastime> (дата звернення: 29.03.2023).
3. Лорен С. Від звичайного до зручного, або від респектабельного до практичного: еволюція жіночого одягу для гольфу у Великобританії, 1890-1935. URL: https://researchonline.gcu.ac.uk/ws/portalfiles/portal/53832265/Costume_Article_FINAL.pdf (дата звернення: 29.03.2023).

4. Пайпер Ж. Спортивний стиль: мода, спорт і сучасність у Франції, 1923-1930 рр. URL: <https://journals.openedition.org/apparences/1361> (дата звернення: 28.03.2023).

**KOKORINA H., GARKIN P., KUROCHKA S., CHERNYAVSKA A.
FASHION AND SPORTS: IN SEARCH OF A NEW CONSTRUCTION OF FEMININITY**

The article explores the evolution of the women's golf uniform and its modern interpretation in leisurewear design. The interrelationship of events in history, culture, social life and costume design is determined. The impact of elite sports on fashion and current women's image is considered, the key moments of the formation of sports style in clothing are analyzed. Proposals for rethinking the theme of the evolution of golf clothes in collections of modern suits are presented on the example of bachelor's works of students of the department of art and costume design of KNUVD.

Keywords: costume design, sport, golf game, sportswear brands.

Додаток В. Ескізи моделей колекції

Рис. В.1. Ескізи моделей блоку повсякденного одягу

Рис. В.2. Ескізи моделей блоку ділового одягу

Рис. В.3. Ескізи моделей блоку домашнього одягу

Рис. В.4. Ескізи моделей блоку спортивного одягу

Рис. В.5. Ескізи моделей блоку урочистого одягу

Додаток Г. Фото моделей колекції

Рис. Г.1. Колаж з фото моделей, виконаних в матеріалі

Рис. Г.2. Комплект з блоку ділового одягу

Рис. Г.3. Сукня з блоку ділового одягу

Рис. Г.4. Комплект з блоку повсякденного одягу

Рис. Г.5. Групове фото моделей одягу, виконаних в матеріалі